

საბჭოთა სელოვნება

ISSN 0132-1307

1979 10

სტენა წარმოადგენს სახალსს

ბამონკლა პირველი

სგანარელი. ჰუსმანი.

ღონ ქუანი

ანუ

ქვის სტუმარი

კომედია სუთ მოქმედება

თარგმანი მ. ქაიხაშვილმა

მოქმედი პირნი:

- ღონ ქუანი — ღონ ლუისის ვაჟი.
- სგანარელი — ღონ ქუანის მსახური.
- ელვირა — ღონ ქუანის ცოლი.
- ჰუსმანი — ელვირას მეჩინიბე.
- ღონ კარლოსი } ელვირას ძმები
- ღონ ალინო }
- ღონ ლუისი — ღონ ქუანის ძმა.
- ფრანცისკო — მთხოვარი.
- შარლოტა } გლეხის ქალები
- მათურინა }
- პიერო — გლეხი
- კომანდორის ქანდაცება
- ლა ვიოლეტი } ღონ ქუანის მსახურნი
- რაგოტინო }
- ბატონი დიშანში — ვაჭარი
- ლა რამე — უჩაღი
- ღონ ქუანის მძღვლები.
- ღონ კარლოსის და მისი ძმის, ღონ ალინოს მძღვლები.
- აჩრდილი.
- მოქმედება ხდება სიცოლიაში.

სგანარელი. (ხელში სათუთუნ უკავია) — რაც არ უნდა მიტოვოს არისტოტელემ და მასთან ერთად თუნდაც მთელმა ფილოსოფიამ. თამბაქოს არაფერი შედგება. ეს ხომ პატოსანი ადამიანების გატაცებაა და ვინც თამბაქოს არ წევს, მერწმუნე, სიცოცხლის ღირსიც არაა. ერთი, რომ ტყინს წმენდს და ახალისებს, ამის გარდა სულსაც აღმადლებს და პატოსნებს შთააგონებს. ღმრთი შეკიბნევი, როგორ მოწინებით სთავაზობენ მწევლები ერთმანეთს თამბაქოს, თქვენსაც ან გაყლიან. პარდაპირ ხელში გაჩეჩებენ, აქი ვამბობ თამბაქო მწვევებს აციოლოზობილებს და წერიბრივად ხევენ მეთი. თუმცა ემარა ამაზე. საქმეზე ვილაპარაკოთ. ესე იგი, ძვირფასო ჰუსმან, როგორც შენ ამბობ, დონა ელვირა, შენი ქალბატონი, ჩვენს კვალს გამოუვა. ვგონებ ისიც კი თქვი, შენმა ბატონმა ისე მოხიბლა, რომ უმისოდ სიცოცხლეთ ვერ წარმოუდგენიაო. ჩვენში დარჩეს და ერთს გეტყვი: ეკვი ნებაგება შენი ქალბატონის იმედები გამართლდეს და ამ მგავჯობამ რაიმე ნაყოფი გამოიღოს. გარნივანთ სახლში დარჩენილიყავიო.

ჰუსმანი. ამას რად ამბობ? რატომ გგონია, რომ საქმეს ცუდი პირი უჩანს? შენი ბატონი ხომ არ გავგედლო? იქნებ გთხრობა, რომ გრძობდა გაუნუღდა და სწორედ ამიტომაც გამოემგავჯრა ასე ნაჩარევად?

სგანარელი. არც არაფერი უთქვამს. უბრალოდ, ბევრ რამეს მოესწრებივარ და შემოძლია ვინანაწარმეტყველო. სანამღონს ჩამოვალ, რომ საქმე სწორედ იქითკენ მიდის. შეიძლება ვცდებოდე, მაგრამ გამოცდილებამ კუთა მასწავლა.

ჰუსმანი. მამ რადა? გამოიღის, რომ ეს მოულოდნელი გამგავჯრებაც დალატია და სხვა არაფერი? შეუძლია კი შენ ბატონს ასე შეურაცხყოფის დონა ელვირას სათნოება?

სგანარელი. საქმე ამაში არ არის. უველოფერს რომ თავი ვანებოთ, ჩემი ბატონი ჭერ კიდევ ახალგაჯრდა და გაბედულუბაც აკლია.

ჰუსმანი. მერე და ასეთი გვარიშვილი მსგავს უსამართლობს:ს ჩაიღის?

სგანარელი. მმ, გვარიშვილობა!... ვერაფერი მიწეზია. თვითონაც ჩაიღის ფსახად უღირს ეგ შენი გვარიშვილობა.

ჰუსმანი. კი მაგრამ კორწინების წმინდა აღიქმას სადღა წაუვა!

სგანარელი. ემ, ჩემო საბარლო ჰუსმან, ჩემო მეგობარო, შენ ჭერ კიდევ არ იცნობ ღონ ქუანს.

ჰუსმანი. მართლაც და არ ციცი რა ვიფიქრო კაცზე, რომელიც ასეთ სიმდაბლეს ჩაიდენს. ვერც წარმომიდგენია, რომ შენმა ბატონმა მიცემულ სიტყვას გადუხვიოს. თანაც ამდენი ფიცის, სამიწურო წერილის, ოხვრა-კენისის შემდეგ, რომლის წყალობითაც დედამა მონატრის კარებიც კი შეაწარბა და დონა ელვირას გული მოიგო.

სგანარელი. ჩემთვის კი უკველივე ცხაღზე უქაღდესა. შენც რომ ჩემსავით იცნობდე მის ცბიერებას, არაფერს გააკვირებედი. დონა ელვირაზე გული აიყარა-მეთი — ამას დარწმუნებით ვერ ვიტყვი. შენ იცი, რომ აღრე გამომაჯანჯანა აქეთ, მისი ჩამოსვლის შემდეგ კი ჭერ არ ვცისუბრია. მაგრამ ამას გეტყვი და ჩვენში დარჩეს, ჩემი პატრონი, ღონ ქუანი, უველოფერს დღი ნაძირადაა, ვინც კი ოდემზე დედამისის ზურგს უტარებია, ცოფიანი ძალია. ემპა, ურჯული თურქია, ერეტკოსია, რომელსაც არც სამოთხისა სწამს, არც ჭოჭოხებისა და არც ჭადო რამისა. ველური მხეცია, ეპიკურ-

ლი ღორი და ნამდვილი სარდანაპალი, რომელსაც ვერც ვერაფერს შეაგონებ და ვერც ვერაფერს დაუმეციკებ. კუის სწავლებას დაუწყებთ თუ არა წახვედ ვაუთრებს. არც რაიმეს გაგაგონებს და ჩემი რწმუნაც ფეხებზე მდლია. აი, ხომ ამისი ჩემი ქალბატონი მოიყვანა ცოლადო. მეჩვენს. სუვეარი ნების დაიკეთისათვის შეგნ ქალბატონს კი არა, შენც, თავის ძალზედაც და კიტების დაფიგირებულ და სიყვარულს. კორწონების საბუთს თავისდაუხამხამებლად ნოაწერის ხელს. ღამაშანებს სწორად ამ საკეთი იტულებს. შეშეძლია უკვედ ფეხის ნახიჭედ დაიწერის წაერი. ქმრიათა თუ შინაბადა, უჩინო თუ ჩინიანი, ქალაქელი თუ გლეხი — გარჩევა არ იცის. მარტო იმითი სახლების ჩამოთვლას რომ მოუყვ. ვინც კი იოხებენ ცოლად მუკლია, სადამაბრუნ ვერ ჩავთავებ. გვიკრის განა? ვხედავ ფერც გეტყვავ. ჭრს სად ხარ? ს პორტრეტის უბრალო მოჩახაზია მხოლოდ, შენ მოლიანი სუითია უღდა ნახი! ისიც არ დაივიწყო, რომ ურჯივო ხასიათი აქვს. მასთან უფნას ეშხაის სამსახური მიქვს. ბევრჯერ ვინაძერ ჩანდაბაშვილ გადახვეწია მეთუკი. მეჩვენსუდ დიდგვაროვანი ნაძირალა სამსენილ ასატინია. მაგრამ რა, გინდა არ ვინდა, უნდა ვუთრთოთლო, თუშეცა კი შძახვს. შიში გრძინებებს მითოკავს და მაძიძულებს ისიც კი გავამარტლო, რაც სიუღლიად არ მიგბინებება. აი ისიც, აქეთ მიოდს. უჩეობისა, ვაგვიარო. ერთი კი გახსოვდეს. უკველივე გულწრფელად გითხარო და ვკოვებ ცოტა კიდევ აშქარდო. მაგრამ იყოდე, ერთმა სიტყვანაც რომ მიადწიოს მის უურამდე, ხატზე დაფიფიცებს იცრუა-მეთუკი.

გამოსვლა მემორა

ღონ თუანი, სეანარელი

ღონ თუანი. ვის ელაპარაკებოდი? თუ არ ვცდები, ღონა ელვირას მახსოვრ უნდა უთვლიდო?
 სეანარელი. დიან, რაღაც ამისდაგვარი.
 ღონ თუანი. რაზე? შაილთ ის იყო?
 სეანარელი. სწორედ რომ ის გახლდით.
 ღონ თუანი. როდის ჩამოსულა?
 სეანარელი. გუშინ საღამოს.
 ღონ თუანი. რამ ჩამოიყვანა?
 სეანარელი. თქვენც კარგად მოგხსენებთა, რაც აწუხებს.

ღონ თუანი. ჩვენი გამოგზავრება ხომ არა?
 სეანარელი. პირდაპირ ცოცხალ-მკვდარია. ჩემგან სურდა მიზეხის გაგება.

ღონ თუანი. მერე და შენ რა უთხარი?
 სეანარელი. ამისა არაფერი ვცივ მეთუკი.

ღონ თუანი. კარგი მაგრამ, შენ რაღას ფიქრობ? როგორ გგონია, რაძოდ წამოხვედი?
 სეანარელი. მე თუ მკითხავ, ნუ მიწყენი და მგონია ახალი სიყვარული გაგჩადათ ტანში.

ღონ თუანი. ასე ფიქრობ?
 სეანარელი. დიან.

ღონ თუანი. დღმერთიანი, გამოცანა გერგება. გამოიქცხდები, ერთმა ქალმა სულთიად დაგიყვია დონა ელვირა.
 სეანარელი. დღმერთო მაღალო! ხუთი თითივით გიცნობთ. ისიც ვიცო, რომ, როცა კი საქმე ქალებს ცხება, ბადალო არ მოგპოვებოთ. მოსტარკოვით დაფერენი ერთიადან მეორედან, ფუტუნებია არა გაქყო.

ღონ თუანი. განა სწორად არ ვიქცევი?
 სეანარელი. ემა ბატონო ჩემო...

ღონ თუანი. პო, რაზე? თუ დაიწყე, დაამთავრე კიდევ.
 სეანარელი. თქვენი ნება თუ ასეთია, სწორი ბრძანდები. თუ არა და მაშინ სხვა საქმეა.
 ღონ თუანი. ღაპარაკს არავინ გიშლის, რაც საოქმელი გაქვს თქვი.

ღონ თუანი. თუ ასეა, ჩემო ბატონო პირდაპირ გეტყვით, რომ სტეფანი საციელი არ მომწონს. წამდაუწყებ ქალების შეყვარება საძაგლობია და მტეი არავიერს.

ღონ თუანი. რაზე? შენ გინდა, რომ სახუდამოდ მივექაქე? პირველსავე შემხედრის, შოთლე საყვარო ვანაცავლო იმ ერთს

და სხვა ქალისეც არც კი გავიხედო? კარგი კია, მე და ჩემმა დღე-რიბმა, რაღაც უაღბო პატრონების გულისთვის ერთგულბანს ვეყრები ვინმეს, მხოლოდ ერთი გადაცემა ვიცმარო და უძაწელომბი-დანვე ავეტარებოთ თავს სხვა ღამაშანებთან ტკობმა არა და არაი ტრ-თავლებსა სულელივთს მიონადო. აველა ღამაშ ქალს უღლებმა აქვს დაპყრობის ჩემი გული და თუ კი შემოხვევით ერთ-ერთ შთაგანს სხვაზედ აღრე შეხვდნი, იმ სხვებმა რაღა დაშავე? ჩემი თუ გინდა, სიღამაზე, სადაც არ უნდა შემახვედ, ყველაგან მიხილავს და მის ნაწ გამოწყევას არც უძაწლიადებო. ვერც ვინმე ღამაშანის სი-ყვარული მაძიძულებს სხვებს უსამართლოდ მოუქვეც. შხად ვარ აწუ-ღობს დღმერთი მიუფუზო და არვის დაჯავლებ იმას, რასაც ვეწო შემოხვევებში ბუნება ჩვენგან ითხოვს. არა, რაც ეკლის ესაღბუნე-ბა, იმაზე უფრო ვერ ვტიკვი. საკმარისია, ღამაში ქალის ერთი თუ-მწვევი დღმობი და ათასი გულიც რომ მქონდეს, ყველას მას შეე-თავაზებ. ამა, რა შეედრება ახალდაბადებულ გარძონას და სხვა ჩემო არა, სიყვარულის ხობღელო მიცავლებამბობია. რა არის იმაზე საამო, როცა ათასი პაკიციესმობი თანდათანობით მიხობლავ ღამაშის გულს. როცა ნახიწანებ წუნ მიიწყე, ან როცა ცენსობია და იხვრთი ამარცხებს გაძალიადებულ უღმრთებს, ერთი მერტოს მიუ-ღობითი ამხვრევე ყველა დაბრკოლებს, თვით პატრონებსაც, რომ-ღეც ფარად აფერებობა და ხედვას, რომ ისიც მორჩილად მოუკე-ვა ბიოთ, საიოცნად მოიკავს. მაგრამ, საკმარისია ერთხელ მარც დამორჩილო, რომ არც არაფერი გრჩება საოქმელი ან საწარტობი და გრძინობის სისცოველდც წელდება. ასეთი სიყვარული წახვედ ძილს მოგვერის, თუ კი არ გამოინდა სხვა, ვინც ჩვენს სურვი-ლებს გააღვიძებს და ახალი გამარტვებისაკენ მოგვიწოდებს. ერთი სიტყვით, ღამაში ქალის ცდენებით გამოწყვეულ სიამოვნებას არა-ფერი შეედრება და თუ გამარტვებზე მდიდება საქმე, მე იმ სარ-დაღს უფრო ვგავარ, ვინც ერთი გამარტვებიდან მეორესეც ისწრა-ფვის და საკუთარ სურვილებს ზღვრას არ უღდება. ვერაფერი შეაჩ-რებს ჩემს ღელობას: ვინმეო, მთელი სამყარო დაფიტიო გულში და ლექსანდრე მაკედონელიცა არ იყოლს: ახლა უკვე სხვა სამყარო-ებს ვნატრობ, რაცა კიდევ უფრო ვარავლიო სამიჭრელო გამარტვება-თა ნუსხა.

სეანარელი. დღმერთო ჩემო, რაჩვე ჩანარაკეთო! გვე-რება ზეპირად გაგზუთხავი ან პირდაპირ წამდაბედა კითხობლობო.

ღონ თუანი. ამა ამაზე რაღას იტყვი?
 სეანარელი. ვიტყვი, რომ... თუმცე რა მეთქმის. საქმეს ისე შემოატრიალებთ, კაცი იფიქრებს მართლიაო, და, მაინც დაიწყე-სეთი ვარ, რომ ცდებით. თვეწმა სიტყვებმა სულ დამაზინა, იძღე-რე კარგი არა მომდებოდა თავში, ახლა კი ვერაფერს ვიხსენებ. შო-დით, დავადებო. სხვა დროს წერილობით მოგახსენებო ჩემს აზრს.

ღონ თუანი. კარგას იმაშ.
 სეანარელი. ნების თუ დამრთავთ, მაშინაც იმას გაგიმეო-რებთ, რომ უწყობა ცხოვრებას ეწყვიო.

ღონ თუანი. როგორ ცხოვრებას ვეწყვიო, რა თქვი?
 სეანარელი. წესობის, ჩემო ბატონო, სახესებით წესიერს. მაგრამ, აი, ვხედავ. თვე ის არ გავა, რომ არ დაქორწინდეთ.

ღონ თუანი. ამა, ამას რა სჭობს?
 სეანარელი. თქმა არ უნდა, ერთობა სასიამოვნო გრძნობაა. ამაზე არ მე ვიტყვილ უარს, ცოდვის ჩადენისა რომ არ მემწონო-დეს. მაგრამ როცა წმინდა და კურთხეულ საქმეს ესოღენ უდიერთა ექითობა...

ღონ თუანი. კარგი, კარგი. ამაზე ნუ სწუხარ. მე და ზეცა უშუნიდც მოვრგობდები.

სეანარელი. დღმერთსა ვფიცავ, ბევრჯერ მხმენია ზეცასთან ზუმობა არავის გასკლია და თავისუფლად მოაზროვნე ცაცხვ ეკ-თილი ბოლო არ ეტლისო.

ღონ თუანი. ემარა, ბრევეო, ხომ იცი, არ მიყვარს, როცა ქუას მარტობენ.

სეანარელი. დღმერთმა დაიფაროს, ამას თქვენს გახვავონდა არ ვამბობ. თქვენი საქმისა თქვენ უკეთ მოგხსენებთ. თუ კი არა-ფრის გწამთ, უფველად რაღაც მოხვტივ ექნებოდა. მაგრამ განა არ შეხვედრებოდა ამ ქვეყნად თაბედნი ვინმე, ვინც უმწიფეოდ მწუ-რუბის და თავისუფლად მოაზროვნე კაცის ნიღაბსაც მხოლოდ იმი-ტომ ფერტობს, რომ მგონია უღებნა? ასეთი პატრონი რომ შეაე-ვდეს, წახსაც არ დაეახანებდი და პირში მიგახლიდო: „როგორც ბედავთ ზეცასთან გახუმრებას? ნეთუ არ გეწმინათ, რომ ესოღენ

უღრმად ექვემდებარება იმას, რაც უკველავ წმინდაა ამ ქვეყნად? თქვენ, უძღვროს ქაიჯ, საყოფადო ხოცი (ამას, თქვენც ხვდებით) იმ პატრონს ვუბნებთ) ბედავთ და ლაფში სვრით იმას, რასაც ადამიანები პატარს მოაგებენ. ან იქნებ გგონია, რომ თქვენი წარმომავლობა, პულრანაურები და დახუტუბებული პარტი, ფრთიანი ქუდი, მოსირბული კაბა და წილილი მაფთხები, ეს თქვენ არ გეგზება, იმას ვე-ლამარკები, მეორეს), იქნებ გგონიათ-მეთოი, რომ უკველიავე ეს ქუის გმატებთ, რომ თქვენივით უკველიავე დახუტუბულია და სიპარ-თლის თქმასა ვერცნე გაგზიბებთ? მამ, მე ბედავთ, თქვენც ერთ-თავლი მსახურნი — იცოდეთ, ადრე თუ გვიან შეცა რისხვად ერი-ვლინება ყველა ურწმუნოს და ისიც კარგად გახსოვდეთ, რომ ბო-რტო ცხოვრებას ავი დასასრული აქვს, კიდევ...

დონ ეუ ან ი. კმარა...

სგანარელი რაზე ვლაპარაკობდით?
 დონ ეუ ან ი. იმაზე, რომ ერთმა კეთილსუნამო ჩემი გული დაი-პურა და ამ ქალაქშიც მას ჩამოყვევით.

სგანარელი. მე რე და არ გეზინათ? კომანდორი ხომ სწორედ ამ ქალაქში მოპკალით ექვსი თვის წინათ?
 დონ ეუ ან ი. რისი უნდა მეზინოდეს? განა რა, წესისამებრ არ მოვალე?

სგანარელი. მეტიც, რომ არ შეიძლება ისე კარგად აუბეთ წესი. ამ მხრივ სასაყვედურო არაფერი უნდა მქონდეთ.

დონ ეუ ან ი. პოდა, ავი გამაპართოს კიდევ.
 სგანარელი. დახე, მაგრამ ვეკობ, რომ სასამართლოს ხელსე-ძრებლობა წინაშე გიხდეს და მეგობრების რისხვა დააცხრის...

დონ ეუ ან ი. ერთი შენიც, ნუღარ ვიფიქრებთ მოსილოდნელ უბედურებებზეც, მოდი იმაზე ვიფიქროთ, რაც სიამოვნებას გვანი-ჭებს. ის მშვენიერი ასული, რომელზედაც გელამარკობდით: ეს-ნე არის ღაინიშნა და აქეთ სწორედ საქმრომ წამოიყვანა. სამი თუ ოთხი ბილი ადრე შემთხვევით გადააფურავ ამ წყალს. ფერა-ფერა ხო სწორედ მაიზე თქიქს. მათი ტრუბის ცეცხლი თითქოს მეც გა-დმომდო და ჩემი სიყვარულიც სწორედ ექვსიანიობით დაიწყო. მუ-ღამ ერთად რომ ვხედავდი, ისეც კი შალღიანებად. ბრახს სურვი-ლი გავიძიქა. რა, რა სიამოვნებით დავარდევდი მათ სიმშველეს და კავშირს, რომელიც გიხდებ მძაფრ ტკივილს აუწყებს ჩემს სიბოთს გულს. რა არ ვეცადე, მაგრამ არაფერი გამოვიდა; ახლა კი უკუ-ღვრის საშუალებას ვცდი. საქმრო მიიკავებს დღეს ზღავზე გასივროს თათის სატროს. შენთვის არ პირველს უკველიაობი მზადა ჩემი სურვილის აღსრულებისათვის. ნავი და ხალხი დავიჭირავე. პო-და, ქალის გატყუებას ვინ აღარაფერი უღვას.

სგანარელი. იმ ბატონო ჩემო!...

დონ ეუ ან ი. რაო? რის თქმას ათობრებ?

სგანარელი. უკველიავე კითხვად აგეწყო და დარწმუნე-ბული ვარ საწადელსაც მიადანეთ, ამ წუთისოფელში, როგორც ვხე-დავ, საკუთარი სიამოვნების გარდა არაფერზე არ უნდა იფიქროს კაცმა.

დონ ეუ ან ი. შენიც გავშვად. იარაღი წამოიღე, იქნებ და-კვირდეს. (შეამჩნებს დონა ელვირას) იმ ესა მალეადა სალახანაც, რატომ არ გამაფრთხილებ აქ თუ იყო?

სგანარელი. არ გეყოფილა ჩემი ბატონო.

დონ ეუ ან ი. სულ შილად ჭეუიანად გადასულა. ბედავ, სამე-ზაფრო კაბაც კი არ გამოუცვლია.

ბამისვლელ მისხმა

დონა ელვირა, დონ ეუ ან ი, სგანარელი

დონა ელვირა. იქნებ მოწყალემა მიიღოთ და მიცნოთ, დონ ეუ ან ი სხვა რომ არა, თათის მიბრუნება მაინც იკადრეთ.

დონ ეუ ან ი. ქალბატონო, გამოგიტყდებით, გონზე ჭერაც ვერ მოვსვლივარ, არ მოვალეობით.

დონა ელვირა. ამას მეც კარგად ვხედავ. გააოცებულნი კი ბრანდებთ, მაგრამ მე მაინც სხვაგვარ ვაფიქრებ ვიცილი. კი-დეც ერთხელ ვრწმუნდები იმაში, რის დაქირებაც არ მსურდა. პირ-დაპირ მანციფრებებს სკუთარნი გულბრახულობა და გულწივილობა. თქვენი დღავლის არ შევირდა, თუცა საბოთ საკმაოზე მეტი მქო-ნდა. არ ვიცი რას დავებარებო. აქნებ ჩემს სიეთვის ამ უფრო ზუს-

ტად სიბრყველეს? თავს ვიტყუებდი, თვალდავ და გონებას ვიბრძე-ვებო. რას არ ვიკონებდი იმისთვის, რომ ჩემი სიყვარული მისი თქვენი სიცივე გამომართლებინა. ამ ნაჩარჩევი გამომზავრების მი-ზეტებს ვუძებდი, საკუთარი გონების აღმოფიქრება რომ დამეფარა. ამ-ოდ მარდინად სამართლიანი ექვი: უფრო არ ვუბედობი ხმას, ან-მეტიც პირატებაში გადნაშუალებული და სიამოვნებით მივედრობო-დი იმ ათას სასაცილო მონამხმას, რომელიც გამართლებულია და თქვენს ურადებლობას მიმტკიცებდა, მაგრამ ამ შეუდგარამ ჩემს უკომანდო ზღვარი დადიო. თქვენმა თვალმა იმაზე მეტი მოთხარა, რის ცოდნაც მსურდა. და მაინც შეუდგარა ველი გამომზავრების მიზეტის ახსნას. გიხსენით, დონ ეუ ან ი. ვნახით, როგორ იმართლებთ თავს.

დონ ეუ ან ი. ქალბატონო, ნება მიმოძეთ წარმოგიდგინოთ სგანარელი. მან კარგად იცის, რატომაც წამოვიდეთ.

სგანარელი. მე, ბატონო ჩემო! მე არაფერი ვციცი, დღერო-ბანი.

დონა ელვირა. დაწყეთ სგანარელი! ჩემთვის სულერთია, რომელი ილაპარაკებთ.

დონ ეუ ან ი. ახა, უკველიავე მოახსენე ქალბატონს.

სგანარელი. კი, მაგრამ რა უნდა ვთქვა?
 დონა ელვირა. რაღაფაც ვაბრძანებენ, ახლოს მიიწიეთ და თქვენი აქ ჩამობრძანების მიზეტი ახიხსენით.

დონ ეუ ან ი. რაო! ენა ხომ არ გადაუბაძე იქნებ პასუხი გვაპირსო!

სგანარელი. სათქმელი არაფერი მაქვს. ნუ ინებებთ თქვენი ერთგული მსახურის გამასარაფებას.

დონ ეუ ან ი. უსუსებთ თუ არა, გეითხები!

სგანარელი. ქალბატონო...
 დონა ელვირა. გისმენო...
 სგანარელი. (მთებურუნდება დონ ეუ ან ი) ბატონო ჩემო!...

დონ ეუ ან ი. თუ ახლავ...
 (ეშუტება)

სგანარელი. ქალბატონო, ჩვენი გამომზავრების მიზეტი მხედრობითაა, აღექვსადრე მაკუდონელი და სხვა საშყაროები გახლავთ. ეს არის და ეს ჩემო ბატონო.

დონა ელვირა. დონ ეუ ან ი, ეგებ თქვენ მაინც ამიხსნათ ეს უცნაური საიდუმლოება?

დონ ეუ ან ი. მართალია თუ გნებავთ, ქალბატონო...

დონა ელვირა. არ გეკადრებთ, დონ ეუ ან ი, კარსკაცი ბრანდებით და თავის დაცვა კი არ ძალგობთ. მსგავს საქმეში გაწა-ფული უნდა იყოთ. მებრალბობთ ასეთ დღეში რომ ხართ, მე ჩემი თქვენი ვიცი, უმაჯი უტორობის მოიხიზობლი საშუალება! ფაცს მოვეუბნებდი, რომ ისეთ ძველებურად გეუცხარათ, რომ არაფერს ძალმუს ტრუბის აღის განელება და რომ მხოლოდ სიყვალის თუ დაგვაგრობებს ტრუბის. რატომ არ მეუბნებით, რომ მხოლოდ გა-დაუღებელმა საქმემ დააქარა თქვენი გამომზავრება და ჩემი გა-ფრთხილება ვეღარ მოახწარით. იმასაც დავამტკიცებდი, რომ თით-ქმის იძულებული ხართ, რამდენიმე დღე კიდევ დარჩებით. მე უკან გამაბრუნებელი იმ იმდელი, რომ რა წახავს საქმეს მოიკლებთ, უკან გამოიშვებოდით, იმასაც ვიტყვი, რომ ჩემთან შეურაცხე რეგნობით და რომ სულს თავზე შთიენლი სხულის მსგავსად იგანაგებოთ. აი, როგორ უნდა იცის დაცვა! თქვენ კი ენა ვაჩვენარაფერი.

დონ ეუ ან ი. უნდა გამოგეტყვიოთ, რომ პირითიწიება ჩემი ხელშია არ გახლავთ, ქალბატონო. პირდაპირი და გულწრფელია მჩვევია მუდამ და უკვლავან, ვერც იმას გეტყვით, რომ ძველებურად მიყვარხართ ან კიდევ მუდამ თქვენს ნახვას ვესწარაფვი. დღესავით ნათობა, რომ გამოგეტყვიოთ, თქვენ ამას სხვა მიზეტიც ახლავს, საქმე, თქვენ რომ გგონიათ, ისე არ არის. საკუთარმა სინდისმა შე-მაწყვა. მიგზავნე, რომ ჩვენი ერთად უყვედ მტრებელმა იქნებოდა. ექვი გამოქდა და თვალები ამიხილა იმაზე, რასაც აქამდე ჩავდიო-დი. ვიფიქრე, ცოლად რომ შევირთო, დღესათა მონასტერი უნდა და-თობის და აღიქმავ უნდა დარღვივის-მეთოი. ზეცა კი, მოწყალე ქალ-ბატონო, ასეთ ცოდვას არ ვკაპატებს. ცოთრი რისხვისა შეგემინდა და შერეოდების მონაწილეა განვიფიქრო. ჩვენი ცოლ-ქმონა შენებულ-ლი მტრებობა იქნებოდა და ირთავებ ღვთის იმისხვა დაგვატყუებდა თავს. ამიტომაც გადაწყვიტეთ. დამევიწყებინეთ და თქვენც საშუ-ალები მოგეთო, ისევე ძველი პირიკლები აგხსნათ. ნუთუ წინ აღუ-დგებით ამ ხანონ არს. შეგიძლიათ კი მაშინდელი დატოვოთ ჩემთან და ამით ღვთის რისხვა დავიზისხარო? ნუთუ...

დონ ელვირა, ახლა კი ჩვენი ყოველივე წათელია — საბუღალტრო გვარადა და ეს მწერს სიმართლე უმძოდის გარდა ვედარაფორის შეგნის, მაგრამ ეს კი იყოღო — ბიროკრატიული დაუსწილი ვერ გადარჩება და ზეცა, რომელსაც აგრერივად ავღმ- ლად ეღლაბუებები, ჩემი სახლით შურს იძიებს თქვენს სიმ- დაბუღოე.

დონ ეუანი, სგანარულ, ვესმის? ზეციო გვაზინებენ! სგანარელი, ვერ მოგართვის! ლაჩარა რიცხვს არ ვეუთო- ნისო.

დონ ეუანი, ქალბატონო... დონ ელვირა, კმარა, აღარაფრის გავიენება ადარ შურს. რაც მოვიზინე ისიც შეუოა. საუთარო სიმბაბუღე მელაპარაკებო- კითხობ და მეც გიხსენებ — ამაზე მეტო სულმოღუობა გავიენო? კეთილშობილმა გულმა პირველსავე სიტყვაზე უნდა მიიღოს მტიკო- ვადეწავებოდა. ნუ გგონიო, რომ შეგირსხავთ ან შეგარევენთ, არა, ფუქ სიტყვაში არ გაზარბაჯ ჩემს რისხვას. შურისძიების ეა- მიც დადგება, გიმორბუთ, ზეცა იძიებს ჩემს შურს. და თუკი ზე- ცის რილი არ გაქუთ, შეურაცხყოფილი ქალის რისხვის მიანც გემი- ნილოთ!

გამოსვლა გიმობისა

დონ ეუანი, სგანარული

სგანარელი (თავისთვის) სინდისის ქენქამ მიანც შე- წუხოს.

დონ ეუანი, (კოტა ხანს ჩაუჭერდება) „ახლა კი ჩვენი გვა- მის აღსრულდება ზეციორითო.“

სგანარელი, (თავისთვის) ო, ლმერთო, ეს რა საშინელ ადა- მისას გადაკიდოდ.

მეორე მემტამეღებს

ადგილი ზღვის ნაპირზე

გამოსვლა პირველი შარლოტა, პიერო

შარლოტა, ზედად მოვიწარია, პიერო. პიერო, მეც ამას არ ვამბობ, ეშმაკმა დალაზბეროს, ცოტაც და ორივენი დაიხრობოდნენ.

შარლოტა, ადლის კარმა ააყარა ნავი?

პიერო, დამაკა, შარლოტა, ყველაფერს დალაგებთო აგისნი: პირველმა ხომ შე შევამჩნიე ისინი, დაიბაც, პირველი მე ვიყავი, სკელაა ლუკას ველაბუტობილი ზღვის ნაპირზე: ერთმანეთს ტა- ლახის გუნდებს ვესროლით თავში. შენ ხომ იცი, სკელაა ლუკა რას არ მოითქვრებს, ჰოდა, არც მე ვამბობ უარს გართობაზე, აი, ასე ვამბობობო, ვამბობობო და უცებ ვტყდა, რომ წყალში რაღაცა ფართობადებს და მიბგობობითი ჩვენსეც მოცუარებს, მერე უცებ ფართობადებს ვეღარ ვხედავ, „ეი, ლუკა — ვუბნები — გმონი ვილც მოცურავს“. მოგვლია — მუხუნება — თავლი ბატუე- ტებს, შე პრეტენზიაო... „ხატზე დაიფთავებ — ვუბნები. მართლანი კი არა ნამფილად აღმანები არიან...“ „ეი, მოგართვესო — მუხუ- ნება — ლობიო გადაგვკრა თავსალოო“, „სანადისო ჩამოვლივარ — ვუბნები — რის ლობიო, რა ლობიო — ვუბნები — ორნი არიან და პირდაპირ ჩვენსენ უტიარავ გემი-მუთიო...“ „ემშაკსაც წაუღობა- რო, მუხუნება — დაწინადადეთ, რომ იგონეთ...“ „თუ ახლა პიო სი ჩამოვი მუთი — ვუბნები...“ „შოდისო — მუხუნება — ამა, ჩა- მოვდივო“, მეც არ დავახანე, ავიღე და დაკუარე მიწაზე ოთხი პარაზული სოი, ხუთიც ტურენული ზედ მივაყოლე — აი, ასე ტრ- იო დაკვრითი, თითქოს ტიკა ღვინო გადავალუებე, ხომ იცი არა ფიცხიც ვარ, არაფერს დავიღვე, კი კი, ვხვავ, ნადიდ საქმეო, თუ ვინმე მოვარეღ ხელთ, იცოცხლუ, ვარკენებ თავისას. ფულის და- დებაც ვერ მოვასწარა, რომ ვხედავ, აი, ახლა შენ რომ გხვად

ისე, ორი კაცია წყალში და შევლის იხოვენ. ამის დანახვა იყო და მთელ ფულს ხელი წაშოვავე... „აბა, ლუკა — ვუბნები, ხომ გხვდა და საშველად გვიხიბობ, მოვსესაო...“ „არაო — მუხუნება — თავსაც ქვა უბოთი, ფული დამგარავინესო...“ დავანამუსებ, რა არ ვუთხარი, ასე იყო თუ ისე დაიუყოლიე, ნავში ჩავეჭიეთ და რის ვიკავალბით ამოპირით წყლიდან ორივენი. მერე ჩემთან წავიყვანე, ტანსაცმე- ლი დაიბადეს და დედისშობილი ცეცხლს ფუცხებოდნენ. მალე კი- დევი ორი შერეურბითდა იმით თავისით გამოფუცურათო. მერე ეს იყო და მათორინც მოვიდა, მოვიდა და არმოუბაც წამოუწყვის, ეს იყო და ეს, ჩემო შარლოტა.

შარლოტა, თუ არ ვცდები პიერო, ადრე ისიც თქვი, რომ ერთი იმთავანი ზღაშში კაციო.

პიერო, ჰო, ბატონო გუბუნებოდი. ეტყობა დიდი კაცია, ოქროთი ვაწყობილი კაბა აქვია. მსახურებს რომ შეხედო, ისინიც ბატონები გგებოვნა. მაგრამ, მეც არა მამეწარა, რომ ბატონიშვი- ლობა დაშველიდა ვინცს და არც დიდი კაცობა.

შარლოტა, ოჰო, ერთი ამას დაბიბუდე!

პიერო, ღმერთს გვიუფრობ, გათავებულთ იყო მაგაიო საქმე შარლოტა, ახლაც დედიშობილა ზის შესს სახლში ის ბა- ტონი?

პიერო, ვერ მოგართვის! მსახურებმა ჩემს თვალწინ გავო- წყვეს, პრველად ვნახე კაცი ასე იკაშხობოდს, აქეთ მოსპაქრებოი, იქით კიდევ ღიღებოი... რას არ მოიკონებენ ეს კარისკაცებიო თავზა ამებნა, მარტო ამის დანახვაზე დეკვირა თვალები, იცი, თმებს თავ- ზე კი იმარებენ, პირდაპირ ჩაჩიეთი იცამენ, ახლა სახელოებს არ ეკიხებო? ისეთი ფართობა, რომ ორთავზე დაგვიტეხს. შარვლის მაგივრად რაღაც წინსაფარი უყუთიაო, დიდმარხვასავით გრძელ და უშველბელი, ჰომამდეც არ წედებაო, საეალოს ნაცვალად კი ფართო, ჰრკელი ხილბანდი უყუთიაო, ოთხი, ფაშკამდე ჩამოგრძელე- ბული ფრთო. სახელოებსაც პატარა საეალოები დაუყვა, ფეხებე ვეებერთალა კასრებში აქეთ გაუყოფილი. სადაც კი რაზე ადგილი უნახავთ პატარ-პატარა ბაფეთები დაუბნევიათ. ფესასცემლებიც შე- ლად დასწარამდე ასეთი ბაფეთობითა ვაწყობილი და ისეა შეეა- რილი, რომ მათი ჩაგებს და კისრის წაცებვა ერთი იქნება.

შარლოტა, ღმერთმანი, მართლაც ღრის ამის ნახვა.

პიერო, მოიკა, შარლოტა, კიდევ რაღაც უნდა გითხარა.

შარლოტა, გისმენ.

პიერო, იცი რა, შარლოტა, რაც გინდა ის იფიქრე, მაგრამ აი, როგორც ამბობენ, გაული უნდა გადავიხსნა. შენც კარგად იცი, რომ მიყვარხარ, ჰოდა, ცოლად უნდა წამომიყვე, ერთი ესეცა ცოტა არ იყოს. ნაწუენი კი ვარ შენზე.

შარლოტა, ეს კიდევ რატომაო?

პიერო, იმიტომ რომ მამარებოდ, მართლს გუბუნები.

შარლოტა, აღარ იტყვი, რას მემართლები?

პიერო, არ გიყვარვარ, მორჩა და გათავდა.

შარლოტა, სულ ეგ იყო?

პიერო, მტერი რაღა უნდა იყოს?

შარლოტა, იცი რა ჩემო კარგო, უურიები მე გამომიქედლ მუდამ ერთი და იგივეს გამოერბით.

პიერო, რა, ერთი და იგივეს გიმორბებ, იმიტომ რომ ჩვენს შორის მუდამ ერთი და იგივე, ჰოდა, ერთი და იგივე რომ არ იყოს, მამონტ გრისხა და იგივეს აღარ გაგიმორბებოდ, ხომ გაიკვე?

შარლოტა, რას მემართლებო! რასა მხოვო?

პიერო, ეშმაკს დალაზბეროს, მინდა, რომ გიყვარდე.

შარლოტა, მერე და არ მიყვარხარ?

პიერო, არა, არ გიყვარვარ, მე კი შენთვის ლამისა საყუთარი ტუპადან გამოვიქრე, გზაზე შეწერლმანებს დავლანდავ თუ არა, — ბაფეთების საყუალად თქველმადილკოლი ვაგზბივარ, შაშხების დასა- ჰერად ხეებზე ძრომობილი მუხლისთავები გადავტყავდე, დაზადებთ დლე გაქვს და მუსიკოსებს გაახლებ, შენ გიბღღირან. შენც არ უბოი- სავდე, შეუარევი ყველგს ცერკიო, იცი, რას ბრტუც შარლოტა, ამა, დალაფერი სინდისისა, ასე ექვეოდე იმას, ვისაც შენზე მეტ და მთავ- რ ამოსიხდს.

შარლოტა, მეც ხომ მიყვარხარ, ჩემო კარგო.

პიერო, რ. ესეც თუ სიყვარულია და...

შარლოტა, ერთი მიზხარა, როგორღა მოვიციე?

პიერო, ისე უნდა მოვიციე, როგორც ნამდვილ შეყვარებულს შეგჭერის.

შარლოტა. მე რა, არანამდვილად მიყვარხარ?
 პიერო. სწორედ რომ ასეა, როცა ვინმე გიყვარს, მას ყველა ამჩნევს. ვისაც შეიყვარებ, იმას მოსვენებაც არ უნდა მისცე. ეგე, აბა ერთი ნახე, როგორ უფარეს ზონზონბა ტომასის თავისი რომები. რაგებს არ დაუტოვებს, რაგორ არ აწვავლხს. ისე არ ჩაუდის კინორიშოში რომ არ წამოარტყას. აბა, სწორედგაზე საკმი გამოიკლდა და მიწაზე მოადენდა ზღარანი. აი, ასეი სუეგარული ზღესი?! შენ ე ერთი ზედმეტი სიტყვაც არ გემეტება ჩემთვის. თუვინი დღეზმარ, ბარე ოცერ რომ გავიარო გვერდით, წარსხაც არ შეხერი. ხელის წამოტრყმას ვინდა ჩივის. აბა, ასე სად გავიონილა? ძალიან გულცივი ვინმე ხარ, მე და ჩემმა დღმერთმა.

შარლოტა. აუუას გააწყო. რას იზამ, ასეთი გუნებისა ვარ და სხვაგვარად არც შემიძლია.
 პიერო. გუნება რა შუაშია? როცა ვინმე გიყვარს, უნდა კიდევ აგრძნობინო.

შარლოტა. როგორც შემიძლია, ისე მიყვარხარ. თუ არ მოგწონს, მიდი და სხვა შეიყვარე.

პიერო. უნდა ამას დამიხედეთ! ახლა მე აღარ მითხვებ? რომ გიყვარდე, განა ამას მტვყოდი?

შარლოტა. აბა რა გამოიწყაღე გული?
 პიერო. უფე, ეგშეპს, კი მაგარამ რას მემართლები? აღერისიანი იყავი მეტიო. მეტი ხომ არაფერი მითხვობ?

შარლოტა. ჰოდა, თუ ასეა, მაშინ თავს უნდარ მამეზურებ. რაცი, იქნება სუეგარული თავისითაც მოვიდეს, ფიქრისა და სიტყვების გარეშე.

პიერო. ხელი დაარტყე.
 შარლოტა. ააა!

პიერო. პირბა მომეცი, რომ ცტბა უფრო მეტად შემიყვარებ.

შარლოტა. ვეცდები, მაგრამ ხომ იცი, ძალდა სუეგარულიც არ შეიძლება. პიერო, ეს ხომ არ არის ის ბატიონი?

პიერო. მო, ის გახლავს.
 შარლოტა. რა ლამაზია. მაღლი დღმერთს, რომ არ დაიხირო.

პიერო. ახლავე მოვზრდები, ერთ კიკა ღვინის გადაკვრება, ეგებ გულზე მომეშვას.

ბამონსლზა მორი

ღონ ტუანი, სგანარელი, შარლოტა

(სცენის სიღრმეში)

ღონ ტუანი ხელი მოგვეცარა, სგანარელი. ამ ქარიშხალმა ნახე ავეტირადა და გეგმაც ჩავკვირება. ისე კი, მართალი თუ გინდა, ამ ღვინის ქაღმა, ა — ახლა რომ დაშორდი, ცტბა არ იყო ის უნდადა ჩემს უბედობას. მისმა სიღამაზემ დიღანდელი მარცხი გადამავიწყა. ხელბან არ უნდა გავუშვა, მაშინ კიდევ მოვიხილდე და ახლა მიზანთან ახლოს ვარ.

სგანარელი. მართლაც რომ მაოცებთ, ბატიონ. ძლივს განსადიდებს თავი დაღწეით და იმის მაგვრად რომ გადარჩენისთვის ზეცას მაღლობა მოახლოვდეს, გსურთ ძველებური ოინებით ისევე მისი რისხვა დაიტვიჩოთ თუ...

ღონ ტუანი (მუშტით ემუქრება). აბა, აბა, გეუფოა, გაიძვერაუ თქვინიან არ იცი რას რომა, შენმა ბატიონმა კი კარგად უწერს რასაც უნდა. უზას გეუდღეთ. (შეამჩნევს შარლოტას) ოჰო, ეს ღვინის ქალი აქ საიდან გჩანდა, სგანარელი? ვინახავს მსგავსი სიღამაზე? იმ პირველი არაფერი ჩამოუვარდებოდა. აა, რას იტყვი?

სგანარელი. მართალი ბრძანდებით. (თავისთვის). აი, ახალა საქმე იშოვა.

ღონ ტუანი. (შარლოტას) რას უნდა ეუმაღლოდ ამ სახილო მონოე შეხვედრას? განა აქაც, ცარიელ მიწღროში, ხეებისა და კლდეებ შორისა აჩიან თქვენებრ ლამაზა ალუბები?

შარლოტა. როგორც ხედავთ, ჩემო ბატიონო.

ღონ ტუანი. ამ სოფლიდან ბრძანდებით?

შარლოტა. დიახ, ჩემო ბატიონო.

ღონ ტუანი. ესე იგი აქ ცხოვრობი;
 შარლოტა. დიახ, ბატიონო?

ღონ ტუანი. რა გეჯიო?

შარლოტა. თქვენის ნებართვით, შარლოტა.

ღონ ტუანი. რა ლამაზია! თვლებიც როგორ უზრუნველავს! შარლოტა. ნუ მარტყვენი, ჩემო ბატიონო.

ღონ ტუანი კუმეარიტების მოსმენა განა სირცხვილია? სგანარელი, რას გაუწეულხარ? გინახავს მეტი მშენებელი? შემოკრაილელი, გეთუვა. თუ, რა წელია ამა ერთი თავი ასეთით თ, რა ნაწიხაზე გაწევი. რა ლამაზია! თვლებიც როგორ უზრუნველავს! შარლოტა. ნუ მარტყვენი, ჩემო ბატიონო.

შარლოტა. რაც გენებოთ ის თქვით, მაგრამ მე კი მგოლია, რომ დადვინო.

ღონ ტუანი. მე დაგცინო? დღმერთმა დამიფაროს! თქვენდამი სუეგარული მაღამარაკებს მხოლოდ. მერწმუნეთ, ყოველთავეს გულწრფელად მოგახსენებთ.

შარლოტა. თუ ასეა, მაღლობის მეტი რა მეთქმის.

ღონ ტუანი. აბა, რას ბრძანებთ! ჩემი სამაღლობელი რა გეკვი? თქვენს სიღამაზეს უმაღლოდეთ!

შარლოტა. ჩემო ბატიონო, ისე ლამაზდა ლამარბაბი, რომ არც კი ვიცი, რა ვიასახუბო.

ღონ ტუანი. სგანარელი, აბა ერთი ამ ხელეფს დაეკვირდით!

ღონ ტუანი. ეს, ჩემო ბატიონო, ხედავთ რა ჩამაველებია.

ღონ ტუანი. რას ამბობთ! უნატიფესი თითები გეკვი. ნება მომეცით ხელზე გეამბოროთ!

შარლოტა. მეტისმეტი პატივია, ბატიონო. ადრე რომ მეცოდნოდა დაგიბანდი მაინც.

ღონ ტუანი. ერთი ეს მიბრძანეთ, მშენებელი შარლოტა, გათხოვილი ხომ არ ბრძანდებით?

შარლოტა. არა, ჩემო ბატიონო. მაგრამ სადაცა პიეროზე უნდა ვიქორწინო. ჩემი მეუღლის სიმორტას შელი გახლავს.

ღონ ტუანი. რა? ვიღაც გლხუბუხას ცლო უნდა გახდეთ? ეს ხომ თქვენი სიღამაზეს შეტრეცხუვა იქნება. თქვენ სოფელში საცხოვრებლად არ დაბადებულხარ. მერწმუნეთ, უკეთეს ხვედრს იზახებოთ, ჩანს ზეცამ საგანგებოდ წარმომგზავნა, რომ ამ ქორწინებას ხელი შეუეშალო და საყადრისი მიეუღლოთ თქვენს მშუიერებას. შარლოტა, მიედი გულით მიყვარხარ და თუ თქვენი ნება იქნება ამ მიყურებულად აღვიღს მოგაკილებოთ. რა თქმა უნდა, ჩემი სუეგარული უცაბედაა, მაგრამ მეტი და რა? მხოლოდ და მხოლოდ თქვენი მშენებელია ამის მიზნე და თუკი სხვა ქალის შეეყვარებას ეცხსი გეუ მაინც უნდა, თქვენი შეეყვარება თხოუმეტი წუთითც შეიძლება.

შარლოტა აღარც კი ვიცი რა ვქა. თქვენი სიტყვები მსიამოვნებს და გულით მინდა, რომ ენდო. მაგრამ მუდამ ამას მიჩინებდები, ბატიონებს არ ენდო, მაღდურის არიან და სულ ქალშეილებს ცდებენსიასენ უქორთავი თვალთ.

ღონ ტუანი. ჩემზე ასე ნუ იფიქრებთ. იმ ბატიონების რიცხვს არ ვეუთვინ.

სგანარელი. (თავისთვის) ისე თავი დაგიმშენდა.

შარლოტა. იცი, ჩემო ბატიონო, ცტბა, როცა გეკვიტუენ. მე ერთი ღრბილი ღვინის გეუ ვარ, მაგრამ უნდა პატიონსებას ეუფრობილდები და სახელის დაკარგვას სიცოცხლის დაკარგვა მირჩევნა.

ღონ ტუანი. განა ასეთი ავი სული ვარ, რომ თქვენისთანა ქალიშვილი ვცადუნო? ან ისე როგორ გავბოროტდები, რომ თქვენი ნდობით ვიასრებლო? არა და არა! ჩემი ღირსება და სინდისი ამის იწიბას არ ელოცება. სულითობრცხვდე მიყვარხარ და ჩემს სიზარულში რომ დაგარწმუნებო, იმასაც გეტყვით, რომ თქვენი ცოლად მოუყვანა გადაგვეყვ. მეტი რაღა ვიხარებ? ინებეთ და ახლავე დაეკვირწინდებით. ჩემი სიტყვის თავებო, აი, ეს კაცი გახლავთ.

სგანარელი. დიახ, დიახ, წერაფრის გეუნიოთ — როცა კი მოსიღრმეებ წამებდა დაიწერს თქვენზე.

ღონ ტუანი. შარლოტა, თქვენ ჭერ კიდევ არ მიცნობთ. განა უსამართლობა არ არის, სხვების საქციელით იხსეკლოთ ჩენზე? შეიძლება მართლაც არიან ისეთები, ვინც ქალიშვილებს შეცდენაზე ფიქრობენ, მაგრამ რა რიცხვში ნუ გამრევთ. ენდეთ ჩემს გულ-

წარდგომას. თქვენი პატიოსნებას თქვენი სიღაშე უღვას დარა-
ჩად. და ასეთი ექვი გულში არც უნდა გეძლიათ. იმ ქალებს ხელს
არ გუხარბო, ვისი შეცდენაც ადვილად შეიძლება. მე კი უმალ გულს
გავიშო, ვინც თქვენს დაღაცას ვიფიქრებ.

შარლოტა არ ვიცი, დღერთმანი, მართალს ამბობთ თუ არა,
მაგრამ მაინც გენდობით.

დონ ეუანი. არც შეედეხეთ. კიდევ გიმორბობ ჩემს წი-
ნადღებას. თანახმა ხართ თუ არა ჩემი მეუღლე გახდეთ?

შარლოტა. დიახ, თუკი დიდგარსება დაითანხმებთ.

დონ ეუანი. თუ ასეა ხელი მომეცით.

შარლოტა. გემუდარებით არ მომავაუთო, ხომ ზედათ გენ-
დობით და ცოცხელი სული არ დაიშრებო.

დონ ეუანი. კიდევ ექვსთი გსურთ საშინელი აღთქმა და-
გელო? დე, ზეცამ...

შარლოტა. დღერთი ჩემო, ნუ იფიქრებ, ისედაც მჭერა.

დონ ეუანი. მაშ თუ ასეა თანხმობის ნიშნად მებაპირეთ.

შარლოტა. ჭკრისწერას დაეულოდით. მერე კი რამდენსაც
მისურვებთ, იმდენს გავცემთ.

დონ ეუანი. თქვენი ნება, ძვირფასო. ხელი მიბოძეთ, რომ
ჩემი ტრბობა ამპირით მაინც გამოვხატო...

გაგონსკლა მისხამე

დონ ეუანი, სგანარელი, პიერო, შარლოტა

პიერო. (ხელს ჰკრავს დონ ეუანს, რომელიც შარლოტას
ჰკონის) აბა, აბა, ეგებთ არ იყოს მაღანა კი შეხრებრებულხართ,
ციხეა არ შეგეყრო!

დონ ეუანი. (უხეშად უბიძგებს პიეროს) ეს თავხელი ვინ-
ლა?

პიერო. (ჩადგება დონ ეუანსა და შარლოტას შორის) განზე
მიდგით და ჩვენს საცოლეებს შეეშეთ.

დონ ეუანი. (ცლავ უბიძგებს პიეროს). ახ ზეპრ ვინმეა!

პიერო. უშმაგად დალაზეროს, რას მირტყამთ, რომ მირტყამთ?

შარლოტა. (ხელს ჰიდებს პიეროს) დაწუნარი ხო, პიერო.

პიერო. როგორ თუ დაწუნარი? ნებისა არ მივიცი.

დონ ეუანი. ერთა ამას აზნედე!

პიერო. პი, რაო? რადგანაც ამხანაური ბრძანდებით შევიძი-
ლიათ ცხვირწინ ავგწანათ საცოლეები. არა? ვერ მოგართეს,
თქვენს დედაკაცებს მოუართ.

დონ ეუანი. რაო?

პიერო. დიახ (დონ ეუანი სიღას გაართყვას) აბა, აბა, რას
მირტყამთ? (დონ ეუანი ხელმუხრად გაართყვას) ეშმაკმა დალაზე-
როს (დონ ეუანი კიდევ ურტყვას) ეშმაკმა წაიღოს თქვენი თავი და
ტანი. განა საქმეა პატიოსანად აღმინებოს რომ ურტყამთ? დახრჩობას
გადგარჩიეთ და აბა, ესეც თქვენი სხადლობელი.

შარლოტა. ნუ წერბით, პიერო?

პიერო. დიახაც რომ გაწუნრებით. შენც კარგი ვინმე ხარ,
რატებს ახედინებ?

შარლოტა. პიერო, აქ სულ სხვა საქმეა. ამ ბატონს ჩემი
ცოლად მოყვანა სურს. აბა, ამაში რაა საწუნენი?

პიერო. რის როგორ? ელოდ, ჩენ ხომ დანიშნულები ვართ.

შარლოტა. მერე და რა, თუ მართლა გიყავარავარ, კიდევ
უნდა გიხაროდეს, რომ მალე ქალბატონი გავყდებით.

პიერო. დიდი შეღავათია! მიჯობს მოკვდე, ვინც სხვას მით-
ხოვდ.

შარლოტა. კარგი პიერო, კმარა. ქალბატონი თუ გავხდი,
შენც რამეს გამოირჩები: ეყვალა და კარაქს მხოლოდ შენგან ვიყი-
დით.

პიერო. ორჭერ მტრეც რომ შემადლოთ, ჩემგან ვერაფერს
ელისრები. მაგრამ კი დაუბიხარი! უშმაკმა დალაზეროს, ადრე რომ
მცოდნოდა, თოსიაც არ გავანძრედი მისი სუველად. ერთს კარგადაც
ვუთავაზებდი ნიჩას.

დონ ეუანი. (დასარტყმელად უხლოვდება პიეროს) რაო,
რა ბრძანეთ?

პიერო. (შარლოტას ამოფარება) არავისც არ მუშინია.

დონ ეუანი. (მოველის შარლოტას და პიეროს უხლოვდე-
ბა) აბა, აბა ვნახობთ.

პიერო. (გურბის დონ ეუანს და ახლა სხვა მხრდან ეგა-
ბა შარლოტას) უფრებზე ხახვი არ დამპარათ!

დონ ეუანი. (გადღევნება პიეროს) აბა, დამაცდე!

პიერო. (ისევ შარლოტას ამოფარება) თქვენისანები მი-
ნახავს?!

დონ ეუანი. ოპო!
სგანარელი. მოველი ჩემო ბატონო! ცოცვას ნუ ჩილდნთ!

(მოაკრებებს) შეაში ჩაღვება და პიეროს მიუხრდუნება) უფრი
მათხოვე, ჩემო კარგო. საცა არა სჯობს, გაცლს სჯობს... შენც არა
ვას ენასუხები?

პიერო. (გვერდით ჩაველის სგანარელს და ამაყად მიმართავს
დონ ეუანს) საცა თქვენი თქვაო, იქ ჩემც ახსენით.

დონ ეუანი. (ხელს მოუქნებს პიეროს) ჰკუას გაწავალი
(პიერო თავს ხრის და სილა სგანარელს ხედება).

სგანარელი. (უფრებებს წახრლ პიეროს) პირსაც წაუღი-
ხარ!

დონ ეუანი. (სგანარელს) ესეც შენ. არამითხე მოამბეო,
ხომ გაგიგია...

პიერო. ახლა კი წავალ და ყოველივეს დეიდამისს ვუამბო.

დონ ეუანი. მაშ ისეც, ცოცა ხანში უდენიერის
აღამისი ვიქნები და ამქვეყნად არც არაფერი მგეფუნება ისეთი, რა-
შიც ჩემს ბედნიერებას გავცვიდილი. ო, რამდენი სიტყუება მელის,
რაცა ჩემი ცოლი გახდებით და როცა...

გაგონსკლა მისხთო

დონ ეუანი, სგანარელი, შარლოტა, მათურინა

სგანარელი. (შეამჩნევს მათურინას) ოპო ოპო
მათურინა. (დონ ეუანს) ჩემო ბატონო, აქ რას აკეთებთ?

შარლოტას ხომ არ ეუერკურბობთ?

დონ ეუანი. (ჩემად მათურინას) რას ამბობთ, პირიქით, თვი-
თონ მიხოსც ცოლობას, მე კი ვუმბტიყებ, რომ სიტყუა თქვენ მო-
გეცით.

შარლოტა. (დონ ეუანს) მათურინას რადა უნდა თქვენ-
გან?

დონ ეუანი. (ჩემად შარლოტას) თქვენი რომ გელაპარაკებოთ,
იმაზე ექვსანობს. სურს ცოლად შევიერთო, თუმცა კი ვუთხობი რომ
თქვენ მიყვარხართ.

მათურინა. რაო? შარლოტა...

დონ ეუანი. (ხმდაბლა მათურინას) ნურას ეტყუო,
ტუული წელის ნაყუა დაიჭინა, გინდა თუ არა ცოლად უნდა წა-
მოგვეყო.

შარლოტა. რაო? მათურინა...

დონ ეუანი. (ხმდაბლა შარლოტას) უბრალოდ იხარტებით,
თავიდან მაისე ვერ ამოადღებინებთ ამ ურს.

მათურინა. განა?

დონ ეუანი. (ხმდაბლა მათურინას) ვერას შეგაწონებ...

დონ ეუანი. მე მინდა...

დონ ეუანი. (ხმდაბლა მათურინას) თუკი რაიმე აიჩნება,
მერე ველა ვადააღებინებო.

მათურინა. მართლად და...

დონ ეუანი. (ჩემად მათურინას) არაფერი უთხობთ, ნამდ-
ვილი აღმკია.

შარლოტა. ვფიქრობ, რომ...

დონ ეუანი. თავი დაანებეთ, ახირებული ვინმეა.

მათურინა. არა, უნდა მოველაპარაკო.

შარლოტა. ერთი გამაგებინა, რისი იმედი აქვს?

მათურინა. რაო?

დონ ეუანი. (ჩემად მათურინას) ნამდვილ ჩამოვალ მტიკი-
ბასაც დაიწყებოთ, ცოლად მოყვანას შემპირდაო.

შარლოტა. მე...

დონ ეუანი. (ჩემად შარლოტას) დაგენიძალებოთ, იმასაც
იტყვის ცოლ-ქმრობა შემოძფივაო.

მათურიანა. რაო, შარლოტა, ნავაგრი საქონელი გინდა ამ-
წანო?

შარლოტა. პატიოსანი ქალი რომ იყო, არც იტყვიანდები.
მათურიანა. ბატონმა შენზე ადრე მე მხახა.
შარლოტა. სწორი ხარ, ჩემზე ადრე კი გინახა, მაგრამ ქმრო-
ბასაც მე შემიარდა.

დონ ეუანია. (ხმადაბლა შარლოტას) აქი გუბუნდოლით.
მათურიანა. ვერ მოგარბო, შენ კი არ, მე მიიხრა ცოლად
გითხოვი.

დონ ეუანია. (ხმადაბლა შარლოტას) ასეც ვიცოდი.
შარლოტა. ეს საეკეი სხვებს დაუყარე, ხომ გუბუნები მე
ამომიჩრია შეიქი.

მათურიანა. დაგვიცი კიდეც. კიდეც ერთხელ გიმორებე, ამ
ბატონის რჩეული მე გახლავარ.

შარლოტა. თუ ჩემი არ გჭირა, ავგარა და ჰყოიხე.
მათურიანა. ბატონი ჩემი, თქვენ მას ცოლად მოყვანას შე-
პირდით?

დონ ეუანია. (ხმადაბლა შარლოტას) ხუმრობო?
მათურიანა. თქვენ მას სიტყვა მივიცი, ჩემო ბატონო?

დონ ეუანია. (ხმადაბლა მათურინას) ეს რამ გაუჭირებინაო?
შარლოტა. ახა მამ, რატომ ჩიუბობს?

დონ ეუანია. უურადლებას ნუ აქცევს.
მათურიანა. ა, ხომ ზედადე, თავისას მაინც არ იზღის.

დონ ეუანია. (ხმადაბლა მათურინას) დე, რაც უნდა ის
იფიქროს. უფროს ნუ ახოხივებ.

შარლოტა. არა, მაინც მინდა მართალი ვიცოდე.
მათურიანა. გადაეწყვიტო, ახე ან ისე.

შარლოტა. მო და, პირში ჩაღაგამოვლებული დარჩები.
მათურიანა. ასე, ჩემო შარლოტა, ერთი ღაზაააინ წყაბერ-
ტი შენც მოგვდება.

შარლოტა. ბატონი ჩემო, ინებებ და გაგვარჩიებო.
მათურიანა. ბატონი ჩემო, ვანგახავებო.

შარლოტა. (მათურინას), აი, ნახავ.
მათურიანა. (შარლოტას) შენ თვითონ ნახავ.

შარლოტა. (დონ ეუანი). ახა, ბატონო.
მათურიანა. (დონ ეუანი) გვითხარბიო, რას ფუქრობო.

დონ ეუანია. (შეცხუნებულად უყურებს ოთავეს) ახა, რა
გიიხარბო ორივენი ამტიკებთ, რომ ცოლად მოყვანას შეგინებო.
განა თითოთელდა თქვენგანმა კარგად არ იცის საქმის ვითარება?
შეტი რა შეიქმნის? რატომ გავიშორე, ის, რაც ერთხელ უკვე ვიქვი?
იმიხივის, ვინაც, მართლაც, აღუთქვიც ცოლად მოყვანა, ვკონებ ესეც
საქმარისია, რომ უდრტვიწველად აიძანოს მეტიკის შემოტევა. დირს
კი ამისათვის თავის შეწუხება? ხე მში ბართდა ვაპირებ ჩემი
სიტყვის შესრულებას! ვინც რა უნდა შევას, ამით მაინც არაფერი
შეიცვლება. სიტყვებით საქმეს ვერ მოვივლება. მოქმედებაა საჭი-
რო. მეც სწორედ ასე ვაპირებ თქვენი კამათის გადაწყვეტას და
როცა ვიქორწინებ ყველასთვის ცხადი გახდება, რომელია ჩემი
რჩეული. (მათურინას) მეღას რაც ესწმირებოდა, ის ეღანდებოდაო.
(შარლოტას) დე, რაც სურს, ის იფიქროს. (მათურინას) გაღმერ-
ებთო. (შარლოტას) თქვენი მონა ვარ. (მათურინას) უღაზაზესი
ხართ უღაზაზესისა შორის. (შარლოტას) თქვენს შემეგებ სხვებს
ზედაც არ შეუბადვს კაცი (ხმადაბლა). ახლა კი ნება მიმოძებ ჩემს
საქმებს მივხებო. რამდენიმე წუთში გაიხალბებით.
(გაღის).

შარლოტა. (მათურინას) ევევიც არ შევარება, რომ ევეყარ-
ვარ.

მათურიანა. აი ნახეთ, ცოლად მე შემირთავს.

სგანარელი. (აბუშებს ოთავეს) ემ, თქვე საცოდავებო.
გული მიკვდება თქვენს გულუბრყველობას, რომ გხუდავ. საყუარ-
ი ფეხით უფსურლისაქვენ მიეკანებთო, ახა, ერთამ მეც მომიხი-
ნეთ: თუ ერწმუნებით ჩემი ბატონის მონაწილას ზღაპარებს. გირ-
ჩეთ, სოელიდან ფეხიც არ ადარბათ.

დონ ეუანია. (ბრუნდება) სგანარელ რაღას დაუოენ-
და?

სგანარელი. ჩემი ბატონი დიდი ცბიერი გინება. ერთი
აჭრი უტარალებს თავში. როგორმე გაგაცურებო. რამდენი ქალი
აქვდაწა უო, რომ იყოღეთი ყველას ცოლად შერთავს პირიება, მე-
რე კი... (შეაჩნებს დონ ეუანს), მაგრამ ყველიოვეც ეს უჭირა და

თუკი ვინმემ რამე გითხრათ არ დაიჭერით. ჩემი ბატონი არავის
არ აძლევს პირბას, არც ვინმეს ცდუნება ჩაადევს როდესმე-
ღმნი და არც აჩაინ მოუტულებია. აი, ისიც, თვითონვე ჰყოი-
ხები!

დონ ეუანია. (უყურებს სგანარელს; ხვდება რომ მასზე
ლაპარაკობდნენ) მამ ახე.

სგანარელი. ჩემო ბატონო, ქვეყანა აყუია ენებითაა სავ-
სე, მსურდა ქალაშვილები გაგებრთხილებინა, ვინმეს რომ რამე
ცუდი დადევს ჩემს ბატონზე, არ დაუჭერით-მეთქი.

დონ ეუანია. სგანარელ!
სგანარელი. (შარლოტას და მათურინას). მოდა ასე, თავს
დავდებ, რომ ჩემი პატრონი პატიოსანი კაცია.

დონ ეუანია. კმ!
სგანარელი. თავხედი და ნაძირალა თუ იტყვის მასზე.

ბამოსვლა მესამე

დონ ეუანია, ლა რამე, შარლოტა, მათურინა, სგანარელი.

ლა რამე. (ჩემად დონ ეუანს) ბატონო, მინდა გაგაფრთხო-
ლოთ: ვანერიდით აქაურობას. თქვენი აქ დარჩენა სახიფათოა.

დონ ეუანია. ვიიომღა რატომ?
ლა რამე. თორმეტი მებერი დაგებებთ. სადაცაა აქ გაჩ-
დებინა, არ ვიცი, როგორ მიავნებს თქვენს კვალს, მაგრამ ეს-ეს არის
გულხისაგან შევიტრება, რომ თქვენ გაითხოვობდნენ, გასენგნავს
ზუსტად აუწერებს. დრო აღარ ითმნებს — რაც სწრაფად გაერიდა-
დებით უმჯობესია.

დონ ეუანია. (შარლოტას და მათურინას) სასწრაფო საქმე
მოითხოვს და იძულებული ვარ დაგტოვიო. მაგრამ გახსოვდეთ
ჩემი პირიბა და ევევიც არ შეგებპრო, რომ ხვალ საღამომდებ მას
მოგაწვდით. ძალებით უთანაბროა, ამიკომავე ხერხი უნდა ვიხა-
როთ. მიდი ერთი, სგანარელს ჩემს ტანსაცმელს ჩააყვებ, მე კი...

სგანარელი. მე თავი დამანებეთ, ჩემო ბატონო. სულაც
არ შემიძლება, თქვენს კაბაში მომვლან...

დონ ეუანია. ახა, სწრაფად! თქვენთვის ისეც დიდი პატივი,
მოწყალოთ ზღმწიფევი! ბედნიერია ის მსახური, ვისაც პატრონი-
სთვის თავის დადება ერება წილად.

სგანარელი. მადლობა მომიხსენებია ესოდენი პატივის-
თვის. (თავისთვის) ო, ღმერთო, თუკი სიყვალს მიპირებ. ერთი
მოწყალება მაინც მიიღე: დე, ნურვის შევეშლები სხვაში.

მესამე მოქმედება

სცენა წარმოადგენს ტყეს

ბამოსვლა პირველი

დონ ეუანის გლეხის ტანსაცმელი აყუია, სგანარელს — ექმისა.

სგანარელი. ახლა ხომ დარწმუნდით, ბატონი ჩემო, რომ
სწორი ვიყვი. მარტყედ კი ვაღაყვიცი ორთავემ აი, თქვენი მამო-
ნდელი გეგმა კი... რა მოგახსენით... ერთამ უხერო გახლდათ. ამ
კაბაში გვინო, ეშაკიც ვერ გვიცინებო.

დონ ეუანია. კარგი სახაზვი კი ხარ! ერთი მიიხარო, ეს სა-
მოსი სადალა გამოქმნებ?

სგანარელი. ახლავე მოგახსენებთ. ვიცი ბებრუხანა ექი-
მისა, გირაიში დადებოცინება და მისი ვაგონისა კარგა ძალე ფუ-
ლიც დაიჭიდა. ერთი კი. ამ კაბამ ეტუბოა წონა შემმატა. ქუჩა-
ში მოწიწებთ მესალოებთან და ზოგ-ზოგი რჩევასაც კი მოხივს,
ითიქოს დიდი ვაგონი სწავალიც ვიყო.

დონ ეუანია. ერთი ამას დამხიხებდი?
სგანარელი. აი, ახლავ აქეთ რომ მოვდიოდი, ექვსოდი
გლეგბა ისიც მკითხა, ამა და ამ სწულებას როგორ უმუქრნალო-
თი?

დონ ეუანია. მოდა, შენც ეტუდი ამისა არაფერი გამეგ-
ბაო. ასე არ იყო?

ს განარეღო. სრულიადე არა. ვადანუვრეტე ჩემი ტანსაცმლის ღირსება დამცევა. რაღაც-რაღაცეები მივიპო-მოვიპოე და წაშლილები კი დავწურეწე.

დონ ტუანდი. ოპო! კი მაგრამ რა ვამოწურე?
ს განარეღო. მტრწმუნებო, ბატონო ჩემო, ყველა ის წამალი რაც იმ წუთის თავში მომივიდა. რიტყბტებს პარი-პარადე ეუნში პედო. ღმერთმა, რას ვიცინებ, ჩემმა ავადმყოფებმა რომ მოიკეთონ და ერთი მწვენიერ დღეს დავტყენ მომართავან.

დონ ტუანდი. რატომღა არა? თუკი ყველა ექიმი ამ უპირატესობის სარგებლობს, შენ რაღა დღამაგე? ვადამყოფის ვაცურებ-ვანი მათაც ისეთივე წვლილი მიუძღვით როგორც შენ, რადგან მთელი მათი ხელგონება მანქვარგება და სხვა არაფერი. ისინიც ხომ ბედნიერი დამახვევის წყალობით იხვეტენ სახელს. მოდა, თუ ასეა, შენც არაფერი გვიღობს მითვისოთ ვადამყოფის გამარჯვება. და ის, რაც მხოლოდ ბუნების ძალებზე და კეთილმყოფელ გარემოებაზე დამოკიდებულია, შენი წამლების მაღლს მიაწერო.

ს განარეღო. ჩემო ბატონო, თქვენ რა, მედიცინისაღე არა გწამთ?

დონ ტუანდი. მედიცინა, ჩემო კარგო, კაცობრიობის ერთ-ერთი უდიდესი ცდომილებაა.

ს განარეღო. ვამოდის, თქვენ არც ალექსანდრიული ფილოსოფია გწამთ არაფერი, არც საეკურნალო რეცეპტისა და არც პირსაქმებელი ზეთისა?

დონ ტუანდი. კი მაგრამ, რატომ უნდა მწამდეს?

ს განარეღო. მართლაც, რომ წარმართის სული გქონი:თი იმას მიაჩნე ვეღარ უარყოფთ, რომ ამ პოლი დროს პირსაქმებელმა ზეთმა ყველა ადალარაკა? რა სწავალებოთ არ ახდენს თავჯადებულმა ფურწმუნებამაც კი იწამებს მისი კეთილმყოფელი ძალა. სხვისას არ გბეჭვით. სამიოდ დღის წინათ მე თვითონ ვიუავი მოწმე მისი ვასაციარი მოქმედებისა.

დონ ტუანდი. აბა, უფრო ვწეროლდე მოუციე!
ს განარეღო. ერთი კაცი ექვსი დღე სიკვდილის შირას იყო. აღარ იცოდნენ, რა ეღონათ და ხსენს იმდელ ვადანუვრეთო. ბოლოს იფიქრეს და ვადანუვრეტის პირსაქმებელი ზეთი მიეცათ.

დონ ტუანდი. მოდა ვადამყოფი გამოკეთდა.

ს განარეღო. თქვენი მეტიერ იყო ისე. ვარდაიცვალა.

დონ ტუანდი. ბრწყინვალე შედეგია, მე და ჩემმა ღმერთმა.

ს განარეღო. მამ რა გგონათ? მთელი ექვსი დღე კვდებოდა და ვერ მოკვდა. აქ კი წამსზე ფეხები გაქიმა. ხომ უფხარი საშუალება?

დონ ტუანდი. რა მეთქმის, მართალი ხარ.

ს განარეღო. მოდიო, მოვეშვათ მედიცინას, თქვენ მაინც არ გჭირათ მისი და სხვაზე ვილაპარაკოთ. იცით, ამ კახაში ჭკვიან კაცად ვგრძობო თავს და მსურს რამზეც ვეკამათოთ. თქვენ ხომ მამღვეთ კამათის ნებას, თუმცა შენიშვნებს კი ვერ იტანო.

დონ ტუანდი. მაინც რაზე ვასაუბროთ?

ს განარეღო. თქვენი აზრების ამოცნობა მსურს. ნუთუ სრულიად არ გწამთ ზეციური ძალებისა?

დონ ტუანდი. ამაზე ნუ ვილაპარაკებო.

ს განარეღო. ერთი სიტყვით, არა გწამთ და ეგ არის. გოჭოხეთზე რაღას იტყუებო?

დონ ტუანდი. მოგცლია ერთი.

ს განარეღო. აბა, ესე იგი არც გოჭოხეთისა გწამთ. ეშვა-კისა?

დონ ტუანდი. აი, კიოხვაც ეს არის!

ს განარეღო. ვამოდის, არც აბისი გწამთ არაფერი. თქვენი ნებაა. საიყო ცხოვრებისა თუ გწამთ რაიმე?

დონ ტუანდი. პა-პა-პა...

ს განარეღო. მართლაც ძნელია თქვენი მოქცევა. ყოვლის-შემძლე შეე ბერზე რაღას იტყუებო?

დონ ტუანდი. ეშვაქვაც წაუღიარა შენი სულღმერთი კიოხვებით!

ს განარეღო. ეს უკვე მეთისმეტია. შემძლია თავი დავდო, რომ რაზე ბერზე ნაღდი ამქვეყნად არაფერი მეგულებო. მაგრამ რაღაცისა მაინც ხომ უნდა გწამდეს კაცს? თქვენი კი ვერაფერი გაზიგო.

დონ ტუანდი. ვინდა იციოდ, რა მწამს?

ს განარეღო. დიას, დიას.

დონ ტუანდი. მე ის მწამს, სანარელო, რომ ორჭერი ორი ოთხი, ხია, ოთხჭერი ოთხი კი რვა.

ს განარეღო. რწმუნებს ხომ გეშვართო გქონიათ და დოგმებიც ღირსებოთ გიპოვნიათ გამოღის თქვენი ხატი არითმეტიკა. ემ, რას არ მომზახავს კაცის ტვინი. მეტკაც ვიტყუო. რაც უფრო მეტს სწავლობს ადამიანი, მით უფრო გაუწეროსნელი რჩება ბოლოს. მე, ბატონო ჩემო, მადლი გამჩნის, თქვენსაკით განსწავლული არა ვარ და ვერც ვერაფერს დავიკვხნის, რომ ოდესმე რაიმე ესწავლებინოს ჩემთვის, მაგრამ ჩემი ერთი ციკვა ტანიოთ და მაწინა საღი გრნობო, უფრო ბევრ რაშემ ვერკვეთი ვიდრე ყველა ჩემი ერთად აღებუენ და ისიც კარგად მოგესტენება, რომ ეს საშუარი, რომოსმაც ჩვენს გარეშეც მიხვან, სიცილის ერთადამე არა დაზავებულა. რეც ვართუმე ვხმამანეთ, ვინ შექნის ეს ხეებიც, ეს კლდეებიც, ეს დედამწა და ეს ცა. თავზე რომ დავგუყარებო, ეს შეიძლება უკველვე ეს არაფერსგან იშვა? აი, თუნდაც თქვენ, კქვეენ ხომ ოავისთავად არ მოსხლდებოთ ამქვეყნად? ამისაკითვის ჭერ მამაქვეენს დედამქვენი უნდა დავორსულდინო, ახე არ არის? განა არ ვაოცებთ ის, თუ როგორი სიზარჭვითაა ერთმანეთს მორგებული ყველა ის სატარა ზრანხი თუ ქანკიკი, რომელთაგანაც ადამიანის სხეული შედგება? ძარღვები, ძვლები, ვენები, არტერიები, მერე კიდე აი ის... პო. ფილდეები, გული, ღვიძლი და რამდენი ფილდე სხვა... ღმერთო ჩემო, სიცილას რატომ არ მაწვეუტებენ? ასე კამათი არ შემძლია. თქვენ, მგონი, თავს იპატრუებთ, განგებ დუშმართ და ამდენი ღლაპარაკის ნებას რომ მამღვეთ. ეტუბოა აქაც ეშვართო ღაღის შიგნით.

დონ ტუანდი. ე. ველი, როდის დასრულდებ მსკელობას.

ს განარეღო. მე კი ასე ვიტყუებო: რაც აი უნდა თქვათ, ადამიანი მაინც არის რაღაც არაჩვეულებრივო, რაღაც ისეთი, რასაც ვერც ერთი ბძრენი ვერ ახსნის. საოცარი არ არის, რომ ახლა, აი აქ ვდგავარ, ხოლო თავში კი უმაზავი აზრი მომდის ერთდროულად და ჩემს სულელსაც, რასაც ვიღაც, მას ვუბრძანებ! მოთსურვებო თუ არა, ხელი ხელს შემეფარა, ზეცილსაც ავჯავარო თვალთ, თუგი დავხარო, ფეხები დავაბავარო, წვიდე მარჭენიც ან მარჭენიც, წინ ან უკან, დავტარებულ.

(ტირალდეს და ეცემა).

დონ ტუანდი. აი, შენმც მსკელობამაც ცხვირი წავატეხინა.

ს განარეღო. ეშვაქმა დაღმბაროს! მეც ეკარე ბრევე ვარ, თქვენ რომ გვიკამათებიათ რაც გსურთ, ის იწამეთ—მე რა მენადვლებო, მართლდენი სატწყველობი დასტეხით თუ არა?

დონ ტუანდი. გვონებ, კამათო ისე გვეჭრეთოთ, რომ მხარი გავცეცლა. ერთი: აი, იმ კაცს დაუძახე და დაუკითხო.

ბამმოსვლა მემორი

დონ ტუანდი, სანარელო, მათხოვარი

ს განარეღო. ეი, შენი მეგობარო! ერთი აქეთ მოდექი ქალკის გზას ხომ ვერ მოგასწავლებო? მათხოვარი. ამ გზას ვაყუებო, ბატონებო და ტუიდან რომ გახვადო მარჭენი გახვებო. მაგრამ გაფრთხილებო: ამ ბოლო დროს ტუეს უახალბეო შემოქვენივან.

დონ ტუანდი. მადლობელი ვარ, მეგობარო.

მათხოვარი. ეგებ მოწაულებო გაცილოთ რაშემ, ჩემო ბატონო?

დონ ტუანდი. აი, თორმე რაზმა მიქნე გამოღის, რჩევა უნდა გაროდ არ მოვიტაო.

მათხოვარი. ერთი საწაული კაცი ვარ. აი, უკვე ათი წელია მართლუფლითი ცხოვრობო ამ ტუეში. თუკი რაშემ გამოიმეტებო თქვენზე ვილოცებო.

დონ ტუანდი. უშეშობისა ზეცას თხოვო ტანსაცმელი გიპოქოს. სხოსითოსი კი თვს ნუ აიტყუებო.

ს განარეღო. დიეს, ძმაო, ჩემი ბატონი არ გცნობო. მას მხოლოდ ის წამს ამქვეყნად, რომ ორჭერი ორი ოთხია, ორჭერი ოთხი კი რვა.

დონ ტუანდი. ამ ტუეში რას დაეტმე?

მათხოვარი, მეოლი დღე იმ კეთილ ხალხზე ვლოცულობ, ვის წალოთთუა ლუგმა-პურს ვწოვლობ.

დღონე თუანი, დაღონებულ ცხოვრებას გქონია და ეგ არის.

მათხოვარი, აბა, ეს რა სათქმელია? უსაშველო ქირსა კარ ჩავარდნილი, შინშილი დამიხაა სული გამჭრეს.

დღონე თუანი, აბა, რას ამბობი იმას, ვინ მეოლი დღეებს ლოცვა-ვერებშია ატარებს, ღმერთი არას გაუჭირვებს.

მათხოვარი, მერწმუნეთ, ხშირად ერთი ლუგმა პურიც კი შენადგობ...

დღონე თუანი, საკერძოდა, ღმერთმანი! გამოდის ამაოდ შერბი. რადგან ახლა, აბა, ლიადორი დაიკი, მაგრამ სანაცლოდ ღმერთი შეუტრთებ.

მათხოვარი, მომიტყევეთ, ბატონო, გსურთ რომ შევყოლო?

დღონე თუანი, შენი საქმისა შენ იცი... მა, ეს ოქრო და მა, შენ ზეცას თუ შერისხვას, ფულიც შენია.

მათხოვარი, ბატონო ჩემო...

დღონე თუანი, ისხვავარდ ვერ მოვრადგებთი.

სგანარელი, შენც მიდი და ერთი კარგად შეაბურე ღმერთი... არაფერი მოგვაც.

დღონე თუანი, აბა, გამომართვი: გამომართვი-მეთქი, მსოლიად იცოდ, პირბა პირბაბა.

მათხოვარი, არა, ბატონო ჩემო, ამას ვერ ვიხამ. ჭობს, ისე უშშილი გამჭრეს სულ.

დღონე თუანი, აიღე, მებრალბე და იმიტომ ვაძლევ, ეს რაღა ამზავია? ერთი იქით გაიხედეთ. ერთ კაცს სამი ესხმის თავს. უთანაბრო ბრძოლაა. არა, ასეთ სიზღაბულს ვერ ვაივან.

(დამწამობარევებული ვარბის მებრალბესიყენ).

ბამოსკვლა მისხმი

სგანარელი, გულფიცხი კაცია ჩემი ბატონი, თვითონვე ეტანება ხიფათს. თუმცა მისმა ჩარევამ საქმეს უშველა, ორმა სამი უპაუკია.

ბამოსკვლა მეროთხე

დღონე თუანი, დონ კარლოსი, სგანარელი სცენის სიღრმეში

დღონე კარლოსი, (დამწამობარევებული აეგს) უჩაბილი თქვენი მგლავის ძალას შეუშინდნენ. ნება მიბოძეთ, მოწყალეო ხელმწიფე, მადლობა მოგახსენიო და...

დღონე თუანი დარწმუნებულად ვარ, ჩემს ადგილზე თქვენც ასე მოიქცეოდით. ჩვენი ღირსება ზომ სწორად ორთაბრძოლებში იწრთობა, ხოლო ამ სალანანებმა ისეთი სიზღაბლე ჩაიდინეს, რომ განზე ვაღვიბო მათ მხარდებრას ზინავდა უცილობლად. ერთი ეს მიბრძანეთ, როგორ მოვიხილებო?

დღონე კარლოსი, ჩემს ძმასა და მზღებლებს ჩამოვრჩი. გზის ძებნაში კი ამით ვადავუყარე. ცხენი მომიოლეს და თქვენ რომ არა, მეც მის გზას გამაყოლებდნენ.

დღონე თუანი, ქალაქისკენ მიმგზავრებო?

დღონე კარლოსი, დიახ, გზა იქით მაქვს, მაგრამ ქალაქში არ შევიდეთ. მე და ჩემი ძმა იძულებულნი ვართ, ქალაქის შემოკარგენ ვიხტავალთ. ერთი მეტად საჩიოთრო საქმე გვაქვს. ასეთი საქმეები ახნაურს ხშირად აიძულებს საყოთარი თავი და შთლი ოჩახი კი მხვარაშლად შეწიროს ღირსების მცარ მოთხოვნებს. შედეგი კი მსუბუქი საჯალაბოა. თუ სიცოცხლე შეინარა, უნდა, სამშობლოდ მარც უნდა დასაბიჭურო. ამიტომაცაა, რომ ახნაურის მეგობრობა არც თუ ისე საიმპორუნ მეჩვევია. ყოილადღეობასა და სიმშვიდეს ვერც საყოთარი წინდახედულობა და ვერც კეთილობობა ვერ შეგდნენ. ღირსების ჩანონება სხვისი აფიკრახსნილობის მსხვარაშლად ვაკვივებს ხოლმე. ეწინა სიცოცხლე, სიმშვიდეც და სიმღერეც ვილაც ვივინდარას ხუშტურზეა ხშირად

დამოიდებულნი. თუ მოვარაინა ისეთ შეურაცხყოფას მოგაყენებს, რომ კეთილშობილად დამინას დაღუქვამდე მიგვანდნენ.

დღონე თუანი, ჩვენ ერთი ზომბრძენისბა მინც გვაქვს. თუ ვინმე შეურაცხყოფა მოგვავდა, ძალგდის სამიგობრო მიუფულოთ და თუ გული გატარეს, არც ჩვენ დადგობის ვალში. ნუ დანაჩახავთ და ეგებ ისიც მიბრძანათ რა შეგებთავა?

დღონე კარლოსი, აბა, დამალვას რაღა აზრი აქვს? თუკი შეურაცხყოფა მოგვყენეს, შურისძიებაც უნდა იფიკრად დაღასაფარი არაფერც გავქვს. ამრავად, ჩემო ბატონო, ვიარება ასეთია. ჩვენი და ადვლენის და დღდაბა მინასტრინდან ვატარებს. მოჩალად ვინმე დონე თუანი ტენიროი გახლავთ, დონე ლუის ტენიროის ვეცი, არ, უცვკ რაღმდინე მოღა დავძებთ დამწამავებს. ამ დღითი კი აქ ჩავსაფარდებ. ერთმა მისმა მსახურმა ვამცუოთი თუ ხუთი ცხენისონის თანხლებით ამ გზით გამოვიდვით. მაგრამ ამაოდ ადვლენით. დონე თუანის კვალსაც ვერ მივაკენით.

დღონე თუანი, იცნობთ დონე თუანს?

დღონე კარლოსი, არ მაქვს პატივი არც არასოდეს მინახავს, მხოლოდ ძმისგან გამოვიცა მის უხსებზე. მაგრამ ცული სახელი აქვს დავარდნილი და მისი ცხოვრება...

დღონე თუანი, მპატივით ბატონო, მაგრამ სიტყვა უნდა გაკანუქიროთ. დონე თუანს საჯამოდ კარგად ციცინბ და მის აუხად ხსენებას ვეღარკლად ვერ მოვისმინე.

დღონე კარლოსი, თქვენი დიდი ხათრი მაქვს, სიტყვაც არ დავძარვ. ეს-ეს არის ადვლენისდან მიხხენით, მეც რაღად დამტრინე? უნდა დავგობრილოთ, თქვენ დონე თუანს იცნობთ, მე კი მასზე ცუდებს მეტი რა მეთქმის?! მაგრამ იხად მაქვს ეს სიახლოვეც არ მოგვტრინე ნებას, მისი საქციელი გამაშროლოთ ან ჩვენი შურისძიების სურვილი დამტრინო.

დღონე თუანი, პირიქით, შვად ვარ გითანაგრძნობთ და ზეღმეტი დავიდარაბა აჯაკილოთ. დონე თუანის მეგობარი ვაღსავართ, ეს მართალია, მაგრამ ახნაურის ღირსების ხელყოფასაც ვერ მოვიტომენ. მერწმუნეთ, ვიპაძულებ დავგამაყოფილოთ...

დღონე კარლოსი, ამას როგორღა შეძლებ?

დღონე თუანი, ისურვებო და ისიც უიკავლავს ადარსებებს, ხოლო მის ძებნაზე დრო რომ არ დავარგოთ, სიტყვას გაძლევთ, სასურველ დღეს და ადგილს მოგვავარიო.

დღონე კარლოსი, ჩემო ბატონო, თქვენი სიტყვები მაღამოდ ეთენება შეურაცხყოფელ გულს. მაგრამ ახლა, როცა ესოდენ დავალებული ვარ თქვენგან, იმის გაფიკრებაც კი მიჭირს, რომ ჩემი მოწინააღმდეგის მოქმედ უნდა გიხილოთ.

დღონე თუანი, რა გავწუბო. მეგობრის ერთგულება ნავალდეულებებს უმდამ მის ეკენილი ვიყო და თუკი დონე თუანს ბრძოლა მოუხდა მეც უნდა გავიძრო დაწნა. დანიშნეთ დრო და ადგილი და დონე თუანიც ვაგებთათ. ამის თაბილი მე ვარ.

დღონე თუანი, ი! რარკი უსამართლოდ მექცევა ბედი! ჩემი მოხილვ მტრის მეგობრისგან სიცოცხლით ვარ დავალებული!

ბამოსკვლა მისხუთი

დღონე ალონსო, დონე კარლოსი, დონე თუანი, სგანარელი.

დღონე ალონსო, (მიმართავს მზღებლებს, ვერ ამჩნევს დონე კარლოსს და დონე თუანს) ცხენებს წაული დალაფივებთ, ვერ ამჩნევს დონე თუანს. ცტაქს ფეხით ვაგვილ. (ამჩნევს მოსულთ) მადლო ღმერთო! ამას რას ვხედავ? შეუძლებელია ნოუთ ეს თქვენ ხართ? ჩემი ძმა და ჩვენი მოსისხლე მტერი ერთად?

დღონე კარლოსი, მოხილვ მტერი?

დღონე თუანი, (ჩელს დაადებს დამწინს ვადას) დიახ, არ შეგმდარხართ, დონე თუანი ვაღსავართ. თუმცე კი ძალბი უთანახბროსა, სახელის დამალვას მინც არ ვაძირებ.

დღონე ალონსო, (დამწინს ვამოქმულებს) შენი აღსასუელიც მოვიდა, მოღდატევ... (გუანარეული ვარბის დასამალავად).

დღონე კარლოსი, უხსენებ, ძმამო! ამ კაცმა სიცოცხლე მპაჩუქა. რომ არ მომშველებოდა, უჩაბილი წირვას ამიგებდნენ.

დონ ალონსო. ნუთუ ამან უნდა აგავალბინოს ხელი განხრახვავი მტრის მიერ გაწეული სახსარო არაფრით გავავალბებულბენ და ვერც იმ შეურაცხველას გადავარცხნ, რომელიც მან მოგვყვინა. თქვენი მადლიერება სასიცილე მეჩვენება და რაუკი საკუთარი ღირსება თვით სიცოცხლევ ძვირად გვიჩრავს, მაშ არც არაფრით ვუყოფილარო დავაღუბულად აღამაინებან, ვინც ჩვენი სიცოცხლევ იხსნა; მაგრამ ღირსება ხელსუკი.

დონ კარლოსი. ჩემო ძმაო, ამ სხვაობას მეც კარგად ვხედავ და გარწმუნებ, მადლიერების გრძობას ტკივილს ვერას და მაინცუბნებ. მაგრამ, ნება მომივცე, ვალი დავუბარნო დონ ფუანს და სიცოცხლის საფარუად, რომელიც მისი წყალობით შევიწარმინე, რადნიშნოდ დამეც ვაჟუკო, რომ თავისი კეთილი საქმის ნაყოფით დაბრებეს.

დონ ალონსო. დახანება ჩვენს საქმეს ანებებს. მეც კი ვიცი, ვინ იცის, როდის მოვარდობებით დონ ფუანს? დღეს ზედაც გვიბობა იგი და ჩვენც ნუბარ ვუყოფილარო. როცა პატივი და ღირსება ვისიღენ უღმრთოლადა შეუბახულო, თავის შეკავება ვერაფერი ვსჯავოიბა და თუ თქვენ ამ საქმისთვის გული არ მიგაწვივთ, მე დამითმეთ პატივი, საკუთარი ხელით საიქიოს გავისტუმრო ჩვენი მეტოკი.

დონ კარლოსი. გემუდარებით; ძმაო...
დონ ალონსო. ნუ ირჩებით... დონ ფუანი უნდა მოკვდეს.

დონ კარლოსი. შეჩრდილ-მეთვი. ბრძოლის ნების არ მოკცებთ. ზედაც ვიცავთ, მზარნი მოვუვადებთ და ყოველ მომხდურს შეუბრძობებთ. დე, სიცოცხლევ, რომელიც დაიხსნა, ფარად იხმაროს. თუ დონ ფუანის სიცოცხლეს ისურვებთ, ჭერ მე უნდა მოკვლიათ.

დონ ალონსო. ეს რა მემისი?! ჩვენს მტერს უაზნაზად დებთ და ჩემს წინააღმდეგ ბრძოლას ასირიებთ? მე ბრახი მზარჩნის, თქვენი კი ნახ გრძობებს აფრკებთ.

დონ კარლოსი. გირჩევთ, ზომიერება დავიცავთ. ჩვენი ვალის ასრულებაში და შურისძიების ბატონი სიშპაგეს ნუ მოვიუშვებთ. ვიყოთ დიდხსლოვანი და თავი დავიყოთ. ამით ღირსებასაც შევიწარმინებთ, რომელიც გონების კარხას უფრო ეთაზნებება, ვინგე ბრახი რისხვას. არ მსურს მტრის დასაყვიდრი მქონდეს რამე და ამიტომაც პირველ რიგში ვალი უნდა გავისტუმრო. მერწმუნეთ, აჩქარებით ჩვენს მიზნასაც მივაყვინებ ზოანს. რაც დრო გავა, იგი უფრო საშარბოლანი გამოჩნდება კვეყნის თვალში და ვერც ვერვინ დაგვტარხავას!

დონ ალონსო. რაღაც ვაღლებულებებს იგონებთ და ამით საკუთარი ალატის გამართობებს ცდილობთ.

დონ კარლოსი. ი, არა ძმაო, ამოად ცხარობთ. თუკი ჩემდაუნებურად რაიმე ცოლდას ჩავდივარ, მე თვითვე გამოვიხიცი და შეუბახული ღირსების აღდგენასაც ვიბებ თავს. კარგად მესმის, რაც შევალბა და შურისძიების ერთი დღით ვადატანავ კი, რომელსაც კეთილშობილება მაიძლეობს, კიდევ მეტად აღანთებს ჩემს სიცოცხლეს. დონ ფუან, მოწვე ბრძანებით, რომ სიყვითესი კეთითვე გიხლთ. გარწმუნებთ, სასქელსაც ასეთივე სისუსტით მოგვიწამათ. არც იმას გოხოვთ, ახლავ აგვიხსნათ თქვენი კვეყნის მისურებ. დროს იბალებ, დაფიქრით და ვადაწვიობლება მიიღით! კარგად ჩვენი საკუთარ დაწამულს და სასუბლთ თვითვე გამოჩნებთ. უწყვი დავის გადაჭრა მშვიდობიანადვე შეიძლება და სისხლისღვრითაც, რომელიც გსურთ, ის აირჩიეთ. ერთი კი ვახსოვებთ დონ ფუანს შეგახებდრებით — შემპირდით. ამას ნუ დაიწყებთ და ისიც იყოლდეთ, რომ ამიერიდან მხოლოდ საკუთარი ღირსების დაცვა მაწევს ვალად.

დონ ფუანი. მე არაფერი მიიხოვია თქვენგან და მოცემულ სიტუვასაც არ გადავალ.

დონ კარლოსი. წავიდეთ, ძმაო. წამიერი გულმოწყალება არღვეს უბოძა სისუსტის ნიშანი.

ბამონსვლა ბეიძისა

დონ ფუანი, სგანარელი

დონ ფუანი. ი, სგანარელ!
სგანარელი. (გამოდის სამალაიდან) რას მიბრძანებთ?

დონ ფუანი. რაო, გიძვევრავ! აქ ექრთ დავიღარავამო ვარ, შუნი იბილები არა?

სგანარელი. მომჩრტებთ. ბატონო ჩემო, ავეკ ვიყო იციო, ეს კახა სასქმებელი ზეთითიათ, რაღა ეს ჩაიცივას და რაღა წამლი დაგლივთა.

დონ ფუანი. თავხედო! სხვა ვერაფერი მოიგონე თავის გასამართლებლად? თუ იგი ვინ გადავარცხნე?
სგანარელი. აბა, საიდან უნდა ვიცოდე?
დონ ფუანი. დონა ელივრას ძმაა.

სგანარელი. ძმა?

დონ ფუანი. პატიოსანი ყმაწვილი ჩანს. თავიც ღირსეულად ექირა და ვნანობ, რომ ჩემი მეტრია.

სგანარელი. ხომ შეგიფიქრონ მშვიდობიანად მოურიადდეთ?
დონ ფუანი. ადვილი საქმეა, მაგრამ დონა ელივრასკენ გული დარწმუნებით და არც ვაღლებულების აღება მესიტანება.

შენც კარგად იცი, რომ სიყვარული თავისუფლების ვაჟებს უყვდება მეტად და ჩემს გულს ცხრავსტოლბო ვერ გამოვტყვევარადმეტარე მოთქვას და ახლაც გიგორებ დაბალებიდანვე ამყავა ჩვეულებად. მხოლოდ იმას მივეცი სულითა და ხორციო, რაც მიტაცებს. ჩემი გული ყველა ღამას ქალს ეთუთნებს. ყოველ მთაგანს ძალუბს დაიკუროს იგი და სახადეოც თუ შესძლებს, იქმად ებატონოს. მაგრამ შენც მიიხარო, ის რა შენობაა, ასე ღამაზად რომ წამოართულია თავის შორის?

სგანარელი. განა არ იციო?

დონ ფუანი. წარმოგდევნე არა მპვენს.

სგანარელი. რას ამბობ? ეს სწორედ ის აუღამააა, რომელიც კომანდორმა ააგებინა ცოტა წნით ადრე, სანამ მოკლავდლიო.

დონ ფუანი. გამახსენდა! მაგრამ აქ თუ იყო. ეს კი არ ვიცოდე. რას არ უყვებან ამ შენობასა და კომანდორის ქანდაკებაზე! მინდა საკუთარი თვლით ვიხილო!

სგანარელი. ნუ იწებებთ, ბატონო.

დონ ფუანი. რატომ?

სგანარელი. წესი არ არის, შენივე ხელით მოკლულ კაცს ჩქიურ თვალებში უყვირო.

დონ ფუანი. პირიქით, მინდა პატივი მივუგო კომანდორს და თუ ისიც თავაზიანი აღმამიანა, კიდევ უნდა გამოვს.

(აუღამააა ღებვა: სიღრმეში მოსჩანს კომანდორის ქანდაკება)

სგანარელი. ღებოთა ჩემო, რა მშვენიერებაა! რა ღამაზი ქანდაკებაა რა მარბროლოა რა სვეტებიო!... რა სილამაზეა! მა, რას იტყვიო?

დონ ფუანი. მივუგე მტერს ამპარტანოზა გაგვივა? საკვირველია ღებოთაში, ახსენებულბო სიცოცხლემეც არ თუ სხვ მოკრძალებული სახლი იგმარა, სიკვდილისს კი ესოდენ ბრწინავალ სასახლეს ისურვა, რომელიც არც არაფრად აღგია.

სგანარელი. აი, კომანდორის ქანდაკება.

დონ ფუანი. ეშვამა დაღაჯვროს რომელიც იმერტაო-რის სახლის ძალზედ უღებდა.

სგანარელი. პატიოსნებას ვფიცავ, ზორბა ვინემა. თითქოს ცოცხალია და სადაცა დაღამარაკებს კიდევ. ისეთი თვალის ვეფურებებს, რომ მარტო ჩემი ვიყო, შიშით ვამაგრებობ. მაგონ არც თუ ისე ხალხით ვეგებულბო.

დონ ფუანი. თუ ასეა, კომანდორი ცდება და ჩემს პატივისცემას ამუზად იგდებს. ერთი ჰკითხე ვახშმად ხომ არ მეწვევა?

სგანარელი. აბა, ახლა თქვენ ვახშმს რა თავში იხლნო...

დონ ფუანი. პატიხე-მეთვი.

სგანარელი. დამცივებ? გეთი ხომ არა ვარ, ქანდაკებას რომ ვუღამარავო.

დონ ფუანი. რასაც გიბრძანებ, ის გააკეთე.

სგანარელი. უცნაურია, ღებოთაშინი სენირო კომანდორის სასიცილო კია, მაგრამ რა კენა, ბატონი მაძალებო... სენირო კომანდორო, ჩემი პატრონი, ბატონი დონ ფუანი გოხოვთ პატივი დასთობ და ვახშმად ეახლობთ.

(ქანდაკება თავს ხრის).
ოა!

დონ ფუანი. რა მოხდა? რა მოვიცა? ხმა ამოიღე!

სგანარელი. (იბერიკე ქანდაკების მოძრაობას და მასაკით თავს ხრის) ქანდაკებაშ...

დონ ტუანი. მო, რომ? რას ამბობ?
სგანარელი. იმას, რომ ქანდაკებამ...
დონ ტუანი. რა დანიემე ამოდარდ, თორემ აქვე გავა-
თავ.

დონ ტუანი, ბატონი დიმიანში, სგანარელი, მსახური.

სგანარელი. ქანდაკებამ თავი დამიკრა.
დონ ტუანი. ეშმაკაც წაუღიხარ.
სგანარელი. მერწმუნეთ, თავი დამიკრა. ევეცე არ მე-
პარება. ახლაც კი თვალწინ მიდგას. თუ გნებავთ, თავად ელთა-
რავით. შეიძლება...

დონ ტუანი. (მოწონებით ესალმება ვაჟს) ო, მოზრძან-
დით, ბატონო დიმიანში. მოხარული ვარ თქვენი ხილვისა. ვერ
მაპტიებთ ჩემი მსახურებისათვის, რომ აქამდე გალოდინეს. ვუმ-
ბანძნე არავინ შემოვყავთ ჩემთან, მაგრამ ეს ბრძანება თქვენ არ
გებებოთ. ჩემი სახლის კარი თქვენთვის მუდამ ღიაა.

დონ ტუანი. ერთი აქვთ მოიწი, ტრუქენტელავ. ახლავ
გამოგვიტრ ტუილი. აი, მაშინ კი მიფრთხილდი. ხომ არ ისფრ-
ვებს ბატონი კომანდორი ჩემთან ერთად ივანშოს?
(ქანდაკე ხელმოკრებ ხრის თავს).

ბატონი დიმიანში. ბატონო ჩემო, დიდად დავაღვებ-
დი ვარ თქვენთან.

სგანარელი. მადლობა ღმერთს, გადავარჩი. ახლა რაღას
იკეთებ, ბატონო?

დონ ტუანი. (მიუბრუნდება მსახურებს) ეშმაკა დალაზ-
როსი დამცადეთ, სალანანებო, ვაჩვენებთ, როგორ უნდა აცდ-
ვინოთ ბატონი დიმიანში წინაყარო. მე თქვენ გასწავლით ხალხს
გარჩევას.

დონ ტუანი. წავიდეთ.
სგანარელი. (თავითვის) აი, თავისუფლად მოაზროვნე
კაცი არაფერს იწყობებს.

ბატონი დიმიანში. ნუ ბრავობთ, ჩემო ბატონო, ისე-
თი არც არაფერი მიმხდარა.

მეოთხე მონათხილება

გამოსვლა პირველი

სცენა წარმოადგენს დონ ტუანის ბინას
დონ ტუანი, სგანარელი

დონ ტუანი. როგორ? ჩემს საუკეთესო მეგობარს ცხვირ-
წინ კარი მიუხურეს, თქვენ კი ამბობთ, არაფერი მომხდარაო.
ბატონი დიმიანში. თქვენს მონა-მოჩრილად მიგულეთ,
ბატონო. გვახელით რაბა...

დონ ტუანი. რაც იყო, იყო, ამაზე ნულარ ვიფიქრებთ. დი-
დი არავინი მომხდარა. შეიძლება ბნელიდა და ვერ გავარჩიეთ ან
იქნებ რაღაც ბურსი ჩავივინა ტინში და თვალმაც ვკვირტუნა.

დონ ტუანი. აბა, გაინტერით. სავარძელი მოართვით სტუ-
მარს.

სგანარელი. არა ბატონო, ნუ ცდილობთ იმს დავარჯას,
რაც საყოფარო თვალთ ვხილეთ. გარწმუნებთ, ნამდვილად თავი
დავიკერა. ევეცე არ მეპარება, რომ თქვენი საქუთული აღშფოთე-
ბულმა ზემამ ეს სასწაული ჰკუის სასწავლებლად მოგივილიათ.
ამიტომაცაა, რომ...

ბატონი დიმიანში. ნუ წუხდებით, ასეც კარგად ვარ.
დონ ტუანი. არა, არა პირისპირ დამიჭიქით.

დონ ტუანი. მისინე, სგანარელი, თუ კვლავაც მომამე-
ზრებ თავს ზული სულდური ქანდაკით და ერთი სიტყვა მაინც
დადგებდა, ვუმბრძნებ ხელ-ფეხი გაგიკრან და ხარის ძარღვით აგი-
ჭრებლბ ზურგს. ხომ კარგად ვაიგე?

ბატონი დიმიანში. აუცილებელი არ არის, ჩემო ბატო-
ნო. ფეხზე ვიდეგბო.

სგანარელი. ძალიან კარგად ბატონო, ძალიან კარგად. ან-
და რა არის აქ გაუფიქრებო? ყველაფერი დღესავით ნათელია. აი,
ეს მომწონს თქვენში — მიკობ-მოიკოული ლაპარაკი არ გეუვართ.
გასაოცარი სისუსტით ბრძანებთ სათქმელს.

დონ ტუანი. ეგ დასაკეცი სჯამი უყან წილეთ და სავარ-
ძელი მოართვით.

დონ ტუანი. მამ თუ ასეა, უბრძანე ვახშინი გაწყონ და
რაც შეიძლება სწრაფად, იტეი! სჯამი მომართვით.

ბატონი დიმიანში. მეტის-მეტი პატივია, ჩემო ბატო-
ნო.

გამოსვლა მეორე

დონ ტუანი, ლა ვიოლელი, სგანარელი

ლა ვიოლელი. ბატონო, თქვენი ვაჟარი, ბატონი დიმიან-
ში გვიხალთ. თქვენთან საუბრის ათხოვს.

დონ ტუანი. სრულებითაც არა. ბევრით ვარ თქვენთან და-
ვალუბული და ამიტომაც როგორც ჩემს სწორს, ისე მსურს მოე-
კცით.

სგანარელი. ძალიან კარგად ბატონო, ძალიან კარგად. ან-
და რა არის აქ გაუფიქრებო? ყველაფერი დღესავით ნათელია. აი,
ეს მომწონს თქვენში — მიკობ-მოიკოული ლაპარაკი არ გეუვართ.
გასაოცარი სისუსტით ბრძანებთ სათქმელს.

ბატონი დიმიანში. ბატონო ჩემო...

ლა ვიოლელი. მეც ამას ჩაჯიჩინებ! ყურსაც არ იბე-
რტყავს. ზის და იცის.

დონ ტუანი. აი, აქ დაბრძანდით.

სგანარელი. ეგრე უქნია, ლოდინში ამოხლონია სუ-
ლი.

ბატონი დიმიანში. ნუ წუხდებით, თავს არ მოვწყენით.
მე...

დონ ტუანი. არა, არა, სხობო. მევალებებისგან მალევე ე-
რაფერი ვეცეცობა. სახრავი ძალი მაინც უნდა მიუგდო. ერ-
თი ისეთი საიდუმლო ვიცი, მერწმუნეთ, გაჭრებტილ გროხსაც ვერ
მოიღებს და მაინც ემყოფილი დამრჩება.

დონ ტუანი. დაბრძანდით, თორემ არ მოვისმენთ.

ბატონი დიმიანში. თქვენი ნებაა. მე...

დონ ტუანი. ეშმაკა დალაზგროს, ძალიან კარგად გამოი-
ყურებო!

ბატონი დიმიანში. მზად ვარ გემსახუროთ. გვახელით...

დონ ტუანი. შესასურთი ჩანმართლობა გაქვთ, ბატონო დი-
მანში. აულუბლის ფერი ტურები, ღაუფა ლუციები და ბრდღვილა
თვალეში.

ბატონი დიმიანში. იცი, მე მინდა...

დონ ტუანი. თქვენი მუდლოე როგორ ბრძანდება?

ბატონი დიმიანში. დღვის წყალობით არა უშავს რა.

დონ ტუანი. ერთობ გულმოდურაულე გმადლობსანია.

ბატონი დიმიანში. მუდამ მზადა ვანდებაროთ, გვახე-
ლით რაბა...

დონ ტუანი. თქვენი შეიღოშული კლონერი რაღას იქნებ?

ბატონი დიმიანში. აბა, იმას რა უკნის?

დონ ტუანი. მშენიერი გოგონა! იციოთ, ძალიან მწყ-
ვარს.

ბატონი დიმიანში. დიდი პატივია, ჩემო ბატონო. მე...
თქვენ...

დონ ტუანი. პატარა კოლნი ისეც ძველებურად ახმაურებს
თავის დოლს?

ბატონი დიმიანში. ყურები გამოგვეცედა, ჩემო ბატონო.
მე...

ბატონი დიმიანში. თქვენს ლეკვს ბრიუსეკ ჰქვია არა?
რამ, ისეც ისე უღრებს და კოტეხე კენს სტუმრებს?

ბატონი დიმიანში. კიდევ უარესი. ვეღარაფერს ვუხერხობ, ჩემო ბაბონო.

ღონ ეუანი. ნუ გვიკვირთ: ძალიან მიუყარხართ და ამიტომაცაა, რომ ასე წერილ-წერილად გამოვიყოხებ თქვენი ამბავი.

ბატონი დიმიანში. დიდად დავაღებელი ვაქნავართ. მე...

ღონ ეუანი (ხელს უწევს) ხელი მიზოძეთ, ბატონო დიმიანში. ნება მომეცით მეგობრად გვივლეთო.

ბატონი დიმიანში. ბატონო ჩემო, დიდ პატივს წმდებთ, თქვენს მონა-მორჩილად ჩამთავლეთ.

ღონ ეუანი. მეც მთელი გულით მიუყარხართ. ბატონი დიმიანში. არც ვიცი რა გიპასუხოთ. მე...

ღონ ეუანი. თქვენთვის არაფერს დავიფურებ. ბატონი დიმიანში. არ ვარ ამდენი სიყვანი ღირსი, ჩემო ბატონო.

ღონ ეუანი. შერწმუნეთ, უანგარო სიყვარული მალაპარაკებს.

ბატონი დიმიანში. არც ვიცი რით დავიმსახურებ ესოდენი წყალობა. მაგრამ, ჩემო ბატონო...

ღონ ეუანი. პო, მართლა, ბატონო დიმიანში, ერთად ხომ არ გვევახშება წუ მომერიდებით.

ბატონი დიმიანში. სამწუხაროდ, უან უნდა გავბრუნდებ მე...

ღონ ეუანი. (დგება) ეი, თქვენ, მამულები მოიტანეთ და შიარდებული დივლები გაყოლოთ ბატონ დიმიანს.

ბატონი დიმიანში (წამოაღება) ღვთის გულსთვის, ნუ წუღებთ. მარტაც კარგად გავიგებე ჭმას. მაგრამ...

(სგანარულს სწრაფად გააქვს სკამები).

ღონ ეუანი. რას ბრძანებთ? მინდა გულმგულად ვიყო და ამიტომაც ვუბრძანებ სახლამდე მივაცილონ. გთხოვთ, თქვენს მონა-მორჩილად და უფრო მეტაც, შევადიდ მივალეთ.

ბატონი დიმიანში. დიხ. სწორედ რომ...

ღონ ეუანი. არაფრის მალვა არ მიუყარს და ამასაც საჭაროდ ვაცხადებ.

ბატონი დიმიანში. თუკი იმასაც...

ღონ ეუანი. ხომ არ გამოგვეთ?

ბატონი დიმიანში. ხუმრობთ, ჩემო ბატონო? იცილთ...

ღონ ეუანი. ნება მიზოძეთ, მოგვხიოთ, გვაუვაა, დებე-ქიებით გთხოვთ, თქვენს ერთგულ მსახურად მივლეთ და ისიც გასწავლეთ, რომ თქვენთვის არაფერს დავიანებ.

(ვალს).

სგანარედი. მართალი თუ გნებავთ, ჩემს ბატონს ძალიან უყვარხართ.

ბატონი დიმიანში. სწორი ბრძანება. ისე თავაწიანად მეტყევა და იმდენ ქათიანურს მეუბნება, რომ ფულის სათხოვნელად ენა არ მიტარიალდება.

სგანარედი. გარწმუნებთ, ჩემი ბატონის ქალღმობაც თავდადებულია თქვენთვის. უხებურებამ თუ გინათა ან თუ ვინმემ კოხით გვეცხათ, აი, მაშინ უხებთ ჩარჩო...

ბატონი დიმიანში. ევეცე არ მენარება, სგანარედი. ერთსა გთხოვთ. ეგებ ფულის თაობაზე სიტყვა შემაწიოთ თქვენს ბატონთან.

სგანარედი. ამაზე ნუ იღარდებთ. ულაპარაკოდ გაგისტუმრებთ ვალს.

ბატონი დიმიანში. თქვენ ვალსაც ნუ დავიწევებთ, სგანარედი.

სგანარედი. ასე წერილწერად კი ღაპარაკოდ არ ღირს.

ბატონი დიმიანში. როგორ? მე ხომ...
სგანარედი. მასხოვს, მასხოვს, ბატონო დიმიანში.
ბატონი დიმიანში. კი, მაგრამ...

სგანარედი. ახლავი ავიხიოთ, ბატონო დიმიანში...
ბატონი დიმიანში. ჩემი ფული...
სგანარედი. (ხელს გამოსდებს დიმიანს) ხუმრობთ, არა?
ბატონი დიმიანში. მე მინდილდა...

სგანარედი. (ეჭიანება) აქეთ მობრძანდით.
ბატონი დიმიანში. იმას ვამბობდი, რომ...

სგანარედი. (უბიძგება) სალაპარაკოდ არც ღირს.
ბატონი დიმიანში. კი მაგრამ...

სგანარედი. (ხელს ჰკრავს) ერთი თქვენც, მოვცლიათ.
ბატონი დიმიანში. მე...
სგანარედი. (გარეთ ავღებს დიმიანს) მიბრძანდით, მიბრძანდით.

ბამოსვლა მირთხე

ღონ ლუისი, ღონ ეუანი, ლა ვიოლეტი, სგანარედი

ლა ვიოლეტი. მამათქვენი გეხალათ ბატონო.
ღონ ეუანი. აი, ახლა კი გავები, მამაჩემის მოსვლა მაქლდა. სწრეში!

ღონ ლუისი. ვატუბო, ჩემი სტუმრობა გულზე არ გეხატებათ. მართალი თუ გნებავთ, ჩვენ კარგა ხანია ერთმანეთს ვეღარ ვეუბნებით. თუკი თქვენ ჩემი ნახვა მოგებოდათ, მსგავსად ამისა, მეც ღარ შემიძლია თქვენი უმსგავსოების ანაწ. ესა ჩარეკ გვეწინა გვა-კვალთ. როს ღვთის ხელი დამ წარმათავს ჩვენი: საქმეთა, როს არად დაგადეთ მის ნებას და ზღვარდები მოსოხნებთ ან ბრმა სურვილითი ზეცის რისხვას ვიწვეთ. მერე და როგორ ვინტრობდი ვაიშვილს! დღე და ღამ ამაზე ვლოცულობდი. და აი, ბოლის ჩემი ვედრებით დაღლილმა ზეცამ მოივლია: ვაი, რომელად, იმის ნაცვლად რომ სიტკობდა და სიმშვედ შოეტანა ჩემი არსებობისთვის, მართლაც, უხებურებად და ტანჯვად მიქცია იგი. ერთი მიბრძანეთ, რით ვხსნა ამდენი უღირსი საქციელი, უველას რომ აგრეტირად ზედება თვალში, ბოროტ საქმეთა ეს გათავებელი რაგი, რომელიც თვით სიცილით სახეს ღებრთეს აღავსებს მთიმიზების ფილამ? თქვენი უწინების შემყურეს ღებრთეს უველა ჩემი კითხლი საქმე დამაიწევა და მეგობრებმა ხომ კარგა ხანია ზურგი მაქციეს. იმ რა სულმდაბალი ხართ! სინდისი მაინც არ გქვენით მიხსალით, რომ ვერ გაბრძოლეთ თქვენი გვარისშეღობა? ან კი რა უფლებების ძალით შევიძინეთ იამყოთ ამით? წამით თუ შეიწურეთ თავი იმისთვის, რომ კემშარტი აწნა-ურცი უოლილავით? ხომ არა გგონიათ, რომ მხოლოდ გვარისა და იარაღის ტარება მწარა? ან იქნებ ფიქრობთ, რომ კითხლიშობილი სისხლი განანს მნიჭებებს? არა და არა, იქ, სადაც სათინება არაა, მხოლოდ გვარიშვილობით ფონს ვერ გავხალ. გასწოდებს, წინაპართა დაღვრილი სისხლი საქმეს ვერ უშვებთ. შემეჭირავტ მათი ღირსიული უნდა იყოს. მამა-პაპთა დიდების შრავანდები, რომელიც ჩვენც გვმოსავს, გვაჯლებს მათივე გზით ვაროთ. არ შეუბდალეთ მათი ვაჟაციცა თუ ვესურს, რომ კემშარტი შემამომავლებად ვრაცდებთ თავს. ვაგლახ, რომ თქვენი წინაპრებისა არაფერი გცხთათ. თქვენ მათი სისხლი აღაშფოთეთ და მათი დიდებაც ბერის არაფერს გმბებთ. პირიქით, მისი წათელი თქვენს უმსგავსოების ფენს შუქს და სააგაროვად გამოიქვს თქვენი სიმდაბლი. შესიმიეთ, უწეწი დიდგვაროვანი ურჩხულად იბადება, სათინება კი უპირველესი მოწოდება ადამიანისა და მუც გვარიშვილობაზე მუდოდ საქმეს ვავაძებს, ამიტომაც სასწილ მეტს მივაგებ უბრალო მეტურტინს პატიოსან შვილს, ვინმე თქვენებრ ბიწერი ვინმე მეფისწულს.

ღონ ეუანი. ბატონო ჩემო, რომ დაბრძანებულავითი, საოქმელსაც ვადავლავლებდით.

ღონ ლუისი. თავხედო, არც დაქდობა მსურს და მეტი ღაპარკის თავეც აღარა მაქვს, რადან კარგად ვერცხვ, რომ ამოდ ვიხარებები. მაგრამ იცილდ უმაჯერო უწელი. შენმა უმსგავსოებამ მოსოხნების ფილა ამივსო და ზეციურ სხივზე აღერ მე გამოგიტანს განაწი. შენი დაბადება ცოდად მაწეხს და ამ ცოდავს თითვე გამოიყიად.

(ვალს).

დონ ეუანი, სგანარელი

დონ ეუანი. ეპი კაცი რაც უფრო ადრე მოკვდება, მით უკეთესია. აველს თავისი რიგი აქვს და მამებზე შვილებზე უმაღლესად თხოვრებოდენ საწურთოს.

სგანარელი დონ ეუანი. შეუსვდავო, ჩემო ბატონო.

დონ ეუანი. რა? შენი აზრით ვკვები?

სგანარელი. ბატონო...

დონ ეუანი (წამოდგება). ესე იგი ვკვდავ. ჰა?

სგანარელი. დიახ, ჩემო ბატონო, სწორად რომ შეიძლება ანდნ რამდენიმე დღის განმავლობაში და კონსერვით არ მოიზარებო შეიძლება. გაგივით ასეთი თავხედობა? გინახავთ, მამა შვილს ქუას არიგებდნენ, საქციელს უწუნებდნენ, ვინაო შეიძლება ახსენებდნენ, პიტონისან ცხოვრებას ურჩევდნენ და ვინ იცის, კიდევ რა და მერე როგორ შვილს? ვაცს, რომელმაც თვინათი კარგად უწვის როგორ და რასწორად იცხოვროს აღბაცებულად ვარ თქვენი სულგრძელობით. თქვენს ადგილზე ჩანდაბის იქით დაუფლოცავდი გზას. (თავისთვის) ო, წუთლო მოჩინდება აი, სადმად მიიყვანე!

დონ ეუანი. ვახშამს მდარსებთ თუ არა?

სგანარელი. საბრალო ქალი.

დონ ეუანი. უნაწესი გარძობით მიყვარდით, დონ ეუანი და თქვენზე მძირფას ამ ქვეყნად არავინ მეგულებოდა. თქვენი გულსითვის საკუთარი ღირსება დავიწყეთ. უყოველი თქვენ შემოგჩერეთ. ახლა კი სანაცვლოდ იმასდა გზობო, რომ გამოსწორდეთ და ამით ზეცის მაღლი მოიხსათ. იხსენით სული ან საკუთარი თავის ან ჩემი სიყვარულის გულსითვის მანიც. კიდევ ერთხელ გვედროს დონ-ეუანს. და თუ ამისთვის ერთ დღის საყვარლო ქალის ცრემლი არა ემარა, უყოველივე იმას გაუციებთ, რაც კი მძირფასია თქვენთვის.

სგანარელი. (თავისთვის) ქვის გლეჯა აქვს!

დონ ეუანი. ამის თქმა მსურდა, ახლა კი, მშვიდობით.

დონ ეუანი. ქალბატონო გვიანი დროა. დარჩით. ღირსულდ მასინდლობას გავიწყეთ.

დონ ეუანი. არა, დონ ეუანი, ნუღარ მაკავებთ.

დონ ეუანი. გარწმუნებთ, ქალბატონო, დიდად გვახიზოვნებთ თქვენი დარჩენით.

დონ ეუანი. არა ნეტო, ტუთული დროის კარგავა. ჩემი სიტყვები კი კარგად აწონ-დაწონეთ.

ბამოსკლა მუხუმო

დონ ეუანი, სგანარელი, მხლებლები

ბამოსკლა მუხუმო

დონ ეუანი, დონ ელვირა, რაგოტენი, სგანარელი.

რაგოტენი. ბატონო, ვილაჟ პირბადიანი ქალბატონი გეწვიათ.

დონ ეუანი. ვინ უნდა იყოს?

სგანარელი. ერთი ვნახით.

დონ ელვირა. ჩემი უფროსი სტუმრობა და ჩაცმულობა ნუ გაგაყვებთ, დონ-ეუანი. სასწრაფო და აუცილებელმა საქმემ მომიყვანა თქვენთან. სასაყვედუროდ არ მოვსულვარ, დილანდელი ამბავი დავიწყეთ. ის დონა ელვირა აღარ ვარ, თქვენს დალუქვას რომ ეშურებოდა და ღმერთს შურისძიებას შესისხოდა. ხომ ხედავთ, აღარც კი გემშურებოდა, ზეცამ გამბანა ქვეყანა სურველებისგან, მშფოთვარე ვენება დამიხტრო, და თქვენდამი მწიერო და ბოლწი ტროფობაც გამოქარვა. ამის სანაცვლოდ გრძობებისგან დაკლოდ სულთ მან უბიწო და უნაგრო სიყვარული ჩამოსხა, რომელიც მხოლოდ თქვენს სასიკეთოდ იღწვის.

დონ ეუანი. (სგანარელს) ცოტაც და ავებრმდლები.

სგანარელი. მომბიტეუთ და...

დონ ელვირა. სწორად ამ წრფელმა და წინდა გრძობამ მომიყვანა თქვენთან. მსურს ზეცის ნება გამწნოთ და დალუქვასგან გინახან. დიახ, დონ ეუანი. ვიკო თქვენი უღირსი ცხოვრების ამბავი. შეცამ, რომელმაც მეც ამიხლა თვალთ, ჩემს საკუთარ საქციელზე, შიამაგონა მოკვლულიყო თქვენთან, რათა მეთქვა: აღივსო მოთმინების ფილა, დაშვარა ზეცის სიეთად ახლა იგი მზანა რიხხვად დაგატყვებო თავს. მხოლოდ ცოდვათა მონანიება თუ გინსენით სასტიკი მსჯერისხავან. ერთი დღის სიცოცხლე გწერათ, დონ-ეუანი. იჩქარეთ, თუ არა და ამქვეყნიურ უხედურებათგან უარესს ელვადეთ. მე კი თქვენთან არავითარი გრძნობა აღარ მაკავებრებს მაღლი ღმერთს, დავიშე ვიუერო ღტოლვა, ჩემი გადაწყვეტილება საბოლოოა და ახლა ღმერთს ერთს შეუბოვო — ეგებთს იმდენი ხნის სიცოცხლე მაინც მოძიოს, რომ ღლიც-შუდარითა და მკაცრი გვემით იმ სობრმავის მონანიება შეუძლო, რომელიცო ჩემმა ცოდვილმა ვენებამ გადაამჩნა. მაგრამ შეგრძენება იმისა, რომ ადამიანი, რომელიც ცოდვად მიყვარდა ზეცის სამართლის მშვენივრად გახდა, სანაწინად გაიყვება ჩემს სობრტოვეს. ო, რაბოვ ვავიხარებ თუ შეუძელი და ღვთის რისხვა აგაცილებთ. ღვთის გულისათვის, დონ ეუანი, ეს მცირე საჩუქარი მაინც გამოიჩემებთ. თვალცრემლიანი გემუღარებოთ. უღარ დე იტყვიო საკუთარი თავის დახსნაზე. თუ კი საკუთარი ბედს არ განადვლებთ, მუ მანიც შემობრალეთ და თქვენი მარადული ტანჯვის მოწმედ ნუ მაქცევთ.

დონ ეუანი. იცი, ეტყობა კიდევ შემრჩა რაღაც ამ ქალის მიართ. მისმა სტუმრობამ, ჩაცმულობამ, სვედიანა იგრმა და ცრემლებმა მომქრალი ცეცხლი გააღვივა.

სგანარელი. გამოდის, ტუთი-უბრალოდ გაისარგა.

დონ ეუანი. ვახშამს ვაწუწვ.

სგანარელი. ახლავე გააზლებ.

დონ ეუანი. (მაგიდას მიუღდება) სგანარელი, მგონი დროა გამოვიწყრდეთ.

სგანარელი. მართალს ბრძანებთ.

დონ ეუანი. მო, დროა! ახლი ცხოვრება უნდა დავიწყო. ერთი თუ-იოდანანო წელი ასე ცხოვრებდა და მერე თავს მივხედავ.

სგანარელი. რას ამბობო!

დონ ეუანი. შენ რაღას იტყვ?

სგანარელი. რა შეთვის. ვახშამს იღებო!

(მაღულად იღებს კერძის ნაჭერს თუფშიან და პირისკენ გააქანებს).

დონ ეუანი. ესა გაგისობო? რა დაგეობო? მო, რა შემეგობიხვა-მეთქო?

სგანარელი. არავიფო ისეთი.

დონ ეუანი. აბა, ერთი მიჩვენე! მუწუკი ამოგსვლია. ლანდები მომბიტეო ახლავე გამოგრწუვ. ხომ გაწუხებს? შეიძლება სისხლა მოგეწაფოს. დამაცა, როგორ მომიწეებულა ეს რაღა.. ა, შე გაიჭერე!

სგანარელი. მერწმუნეთ, ბატონო ჩემო გემო გავუსინეც. ვიყოვერე მზარულმა ხომ არ გადამცვლას მეთქო.

დონ ეუანი. აბა მამ, დაქეი და ჰამე. ვახშამს მიგრჩებოთ და მოველანარაკები. ეტყობო, გზობა.

სგანარელი. (მაგიდას მიუღდება) მეც მანდ ვარ, ბატონო ჩემო. დილას აქეთა ღუმეს არ გადამცვდითა. აი, რა ნუგბარი კერძობა (გაღივლით) თუ არა საწუქლას, მსაბრთ უმაღლესის თეფსს) ჩემი თეფსო! სად მიგაქვს? მოიცა... სული ელვება სანამ ლუფს გამოიცივლის. რა უფროოდ დროს იცი დენის ჩამობარება, აბ ვიოლებო.

(სანამ მსაბრთ ღვინოს უხსამს, თეფსს უტყლიან).

დონ ეუანი. ვინ აბრავუნებს? ღამის კარები შემოაგრიროს!

სგანარელი. რა ჩანდაბამ მოიყვანა ამ დროს?

დონ ეუანი. ვახშამს მაინც შემარგან. ნარვის შემოღუშვებო.

სგანარელი. დამაცადეთ, მე თვითონ ვავხედავ.

დონ ეუანი. აღარ იტყვო, ვინ გვესტუმრა?

ს განარკელი. (თავს ხრის ისე, როგორც ადრე ქანდაცება).
ის. გახალაო.

დონ ეუანი ანა. ერთი დამენახოს. დაუშტკივებ, რომ
უკან დახვება არ მწყევია.

ს განარკელი. ო! უბედურო ჩემო თავო! რას შევეუფარო?

ბამოსვლა მირპო

დონ ეუანი, კომანდროის ქანდაცება, რომელიც ის-ის არის მაგიდას
მოქცა, სგანარკელი, მსახურნი.

დონ ეუანი სკამი და თუფნი მორართით სწრაფად (სგანარკელს)
შენი ადგილი დაიკავებ.

ს განარკელი. ბატონო ჩემო, მადა წამიხდა.

დონ ეუანი. დაქეი-მეთუი, ჩამახსობი! კომანდროის დღე-
გრძელბობისა იყო. სახსის შენთან გადმოვლდარი სგანარკელი. ქიკა
შეუცხეთ.

ს განარკელი. ბატონო ჩემო, სულ არ მწყურია.

დონ ეუანი. შესხვი და მერე გვიმდღერე. კომანდროი გავა-
ხიარულიყო.

ს განარკელი. ხმაც წამერთვა, ბატონო ჩემო.

დონ ეუანი. არაფერია, მიდი, დაიწუე. თქვენც აუციუთ.

ქანდაცება. მგარა დონ-ეუანი. ხვალ ვახშმად ჩემთან გე-
ლოთ. ხომ არ გეშინია?

დონ ეუანი. გესტუმრებით. სგანარკელს ვიახლებ და ეგ
იქნება.

ს განარკელი. მადლობას შემოგწერავო, მგარამ ხვალ ვმარ-
ხლობო.

დონ ეუანი. (სგანარკელს) მამხალა აიღე.

ქანდაცება. ზეცის წარგზავნილთ ციური ნათელი გვიან-
თებს გზას.

მეხათე მძიქვიება

გამოსვლა პირველი

დონ ეუანი, სგანარკელი

დონ ეუანი. ეს რა მესმის? შვილი ჩემო, განა კეთილმა
ზეგამ ისმინა ჩემი ვედრება? ხომ არ მატყუებთ? უაღბ იმედს ხომ
არ მინერგავთ? ანდა ვიო ვიწაპო თქვენი ესოდენ უცარი მოქ-
ცეა?

დონ ეუანი. (თავს იკატუნებს) დაიბ სრული სიმართლეა,
თავი ვანებე ცდომილ ცხოვრებას დღეს ის აღარ ვარ, რაც გუ-
შინ ვინებე. ზეგამ უკვლას ვასალოდრე, სრულად გარდამწყობს; სუ-
ლი შემირტყა, თვალი ამიხილა და ახლა ძირითით ვიხსენებ გარ-
დასულ დღეთა სიმბრავეს და მთელ ცოცხებებს. ვისხენებ და მიე-
ვირს, რად ითმუნებ ზეგა ან რად ასერგ მონც არ დამატება თავს
საშინებო რისხვა. ვგრძობ, რომ მისმა უსაზღვრო სიეთემე მისნს
განსაძვლელსაგან და არ მარადვერია ცოცხები ჩემი. ვფიცავ. კე-
თილად მოგიხმარო ციური მადლი. ახალ ცხოვრებას ვეუარე დღეი-
დან და იმედი მაქვს რომ ძველი საქმეებით წავშლი წარსულ დღე-
თა მთელ ბოროტებას. ვინ უწყის, იქნებ ახლა მაინც გავხლებ ზე-
ციური შეწავლების დიხის. ეს გახსოვო ამიერიდან ჩემი ფიქრი და
ოცნება. და გიხოვო, მოწყალო ბატონო, თქვენც მხამო ამიმი-
დგეთ. შემირჩიეთ ღირსებული პირიგუნება, ვინც მიძღვრად შეიძ-
ლებდა დავაგულო, რომ მასთან ერთად მტყიყედ ვიარო აწ და მა-
რადის არჩეული გზით.

დონ ეუანი. ო! სწრაფი ჩემო. რომ იცოდეთ, რა ადვილია
მაის გულის მოღობა და რა სწრაფად ვიწყოებო შეილის მერე
მოუხებულ შურტარტყუფას, როცა მისგან მოწინებების თუნდ ერთი
სიტყვას მაინც მოვისმენე. ამ სიტყვებმა უკვლა მწარე ტკივილი
დამაწვირა, რაც კი ოდესმე თქვენთან განვიცადე და ძვილის გარე-
ნებაც აღარ მწყურია. ღამის ცაქვანი სიხარულით. ნეტარების ტყე-
მლებია ეს, შვილი ჩემო, აღმისრულდა უკვლა სურვილი და ზეცასაც

ბამოსვლა მირპო

დონ ეუანი, სგანარკელი

ს განარკელი. ეს რა ბედი მეწვია ჩემო ბატონო. დიდი
ხანი ველოდი ამ დღეს და აი, მოვესწარი კიდევ .ღმერთს ვმადლი,
რომ უარად ილი ჩემი ვედრება.

დონ ეუანი. ეშმაკმა დაღაზვროს, რა უყვენი ხარი
ს განარკელი. უყვენი?

დონ ეუანი. ნუთუ მართალი გგონია, რაც ახლა ვთქვი?
შეიძლება იმასაც ფიქრობ, რომ გულისხმადები გაგიმდგავთ?

ს განარკელი. არ თურმე რა... გამოსვლა. არა, თქვენ... თქვე-
ნი.. (თავისთვის) ო, რა კაცია, რა კაცია, ღმერთო ჩემო!

დონ ეუანი. არა, ძვირფასო, სრულბობითაც არ შევცვლი-
ლვარ და გრძნობაც არ მიცვლია.

ს განარკელი. მოალმარკე და მოხირაულე ქანდაცების შემ-
ყურეც არ იცვლით შარს?

დონ ეუანი. ამაში, მართლაც, არის რაღაც ისეთი, რასაც
მეც ვერ მიგმხედარავარ, მაგრამ, რაც უნდა იყო, არაფერს ძალმუხ
გონება ამიროს ან სული შემოშფოთის და თუ კი ვთქვი ზნეს ვიცი-
ლი-მეთუი, ამას თავისი გამართლებაც ჰქონდა. წინდა წუდის პო-
ლიტიკა, ფანტია, აუცილებელი პირფერობა, რომელსაც მამარჩემის
გულის მოსაგებად ვიყენებ და კიდევ იმიტომაც, რომ თასი მო-
სალოდნელი უბედურებისაგან დავიცვა თავი. არაფერს ვიძლავ,
სგანარკელი. მოხარული ვარ, რომ მოწყვეც მუახს, ვისაც შეიძლება
გული გადაუშალო და ჩემი საქცილის ქემშარტი მიზეზები ავუ-
ხსნას.

ს განარკელი. ნ. გამოდის, გსურთ რომ წესიერ ადამიანად მოა-
ჩვენით სხვებს თავი?

დონ ეუანი. მერე და რა არის ამაში ცუდი? რომ იყოფი,
რამდენი მისდევს ამ ბელობას და სხვების თვალის ასახვევად ნი-
ღაბს იფარებს!

ს განარკელი. ო, რა ადამიანია...

დონ ეუანი. ამაში საძიებობის არაფერია. პირმოთლება
მოღერი მანკერებაა, ხოლო ის, რაც მოდად იქცევა, წახსვე სათ-
ნობების სახეს იღებს, წესიერი ადამიანის როლი უკვლა სხვა
როლის სჯობს. ჩვენს დროში პირმოთლების უამრავი უპირატეობა
ახლავს თან. ამ ხვედრების წყალობით სიცოცხლესაც ფასი ეღებო—
ნიამბი რომ აგებოდ, ძვირს რომ ანიდ ვერკინ იტყვის შუნზე. უკვლა
სხვა ადამიანის სისხლზე შეიძლება გაიცხო, სასურაროზე გამოი-
ტანო, მაშინ როცა პირმოთლების განსაკუთრებული უფლებები
აქვს. იგი პირს აუკრავს უკვლას და დაუსწვლად დათარეშობს. ნაირ-
ნაირი სხვიების საშუალებით ფარისცემებით რომანების უკავშირები-
ან და საქმიანობის ერთი მთავან მაინც შეუძლია, რომ უკვლა ერთად
დაეცვას თავი. პატივისანი ადამიანი იმ მუხამ პირმა ჩალაგამოვლე-
ბული რჩება: საკუთარი გულბურჯულობის წყალობით იგი ამ
მანკეთა მახუბი ებნება და ხშირად, მისდაუნებურად, ქუქვიანი სა-
ქმეების გარეგნულად კი ეხმარება მათ. რამდენი ვიცი, ვინც
სწრაფად ამ უმეპიობის წყალობით ახალგაზრდული შეყოფილებით
ჩამბა, დღისმოსავლეს კახს ამოფერავს და ამ პატივებულ საშო-
ში გამოწყობილი ისევ ძველებურად მრუშობს. მათი ციბერების ამ-
ბავი და ნამდვილი არის რომ გამუდმდეს, მათი არაფერი შეიც-
ვლება — მაინც მიენდობან. საქმარისთა ამოხსიელებმა თავი მოე-
რძალებით დაიხარეს, თვანინ ზეცისეც დაბუკის და უცოდვლილი
კრავითი მოხარებობს, რომ საქმეც გაკეთებულა — უკვლა უკვლა-
ფერს გააბატებს. მეც სწორად ამ კეთილსმოყუფელ ჩრდილს უნ-
და შევეუფარო, რომ დაუსწვლად ვაყოი ჩემი საქმე. ჩვეულ სა-
ამო გამობობებუ ურას ვერ ვიტყვი. მაგრამ ახლა უკვე ხალხს გავე-
რიბები და მალულად ვიხატებლობ, თუ კი ამბობლს, არც ამზე
შევიწუხებ თავს; მთელი ბზრო აღსდგება ჩემს დასახსნელად. ბე-

რო რომ არ გავგარძელო, პირმითნობა ყველაზე ნადი საშუა-
 ლეხა, რომ დაუსქელად ითარემო. სხვების მსაჭულად ვაგვდები,
 ყველას ლაფში ვაგვხეი, საყუთარ თავზე მას კ ვერვინ მათუშევი-
 ნებს. თითოი რომ ვინმე შეხაბოს, არ დავუთუწებ და გულში და-
 უოკებელ ბოლად ჩავიგულებ. ზეცოფრი კანონების ერთგულ დამც-
 ველად მოვევლინები ადამიანებს და ამ კეთილშობილი სახებით ჩემს
 შტრებს გასაქანს არ მოვეცდ, მერტებელბაში დავდებ ბრალს, გულუბ-
 რყვილი ადამიანების გრავს მოვუსცვ და ესენიც, დღემული რაღაც სა-
 მართლიანობის სახელით საბოლოო განაჩენს გამოუტანენ მათ. აი,
 ასე, ჩემო კარგო, ადამიანური სისუსტენი უნდა მოიხზაროს და დრო-
 ის ბიწიერებას უნდა აეწყო.

ს გ ა ნ ა რ ე ლ ი. დღერთო ჩემო, ეს რა მესმის?! ფარისევ-
 ლივად გაკლავთ. ეს უკვე მეთისმეტია. იცით, ამის მოთმენა ადარ
 შემოძლია და ჩემს სათქმელს პირუთვნელად მოგახსენებთ. რაც
 გსურთ ის მიყავით: მირტყით, გამროზგეთ, ჩამაძალეთ, თქვენი ნე-
 ზაა, მაგრამ ჩემსას მინც გბტყვით და როგორც ერთგულ მსა-
 ხურს ჩვევია, რასაც საჭიროდ ჩავთვით ყოველივეს წვრილმანებს
 გამოვლავლებთ. ერთი იყოღეთ, თქვენი ბატონო, კოვა წყალს ყოვე-
 ლთვის ვერ მოიტანს და ერთი მწერლისა არ იყოს, სახელი კი ვერ
 გამიხსენებია, ადამიანი ტოტზე შემოქმადარ ჩიტსა ჰგავს. ტოტი
 ხის ტანზე ამოიღოს და საკვებასაც აქედან იღებს. ეს საკვები კი
 ტოტისთვის იგივეა, რაც ჩვენთვის ყითლი რჩევა-დარჩევაა. კე-
 თილი რჩევა კი იმ ბრტყელ-ბრტყელ სიტყვებს სჯობს, მეფის კარზე
 რომ ფანტავენ. იქ მოგვხსენებთ, კარისკაცები არიან. ისინი მოღას
 მისდევენ, მოღას წარმოსახვა ბადებს, წარმოსახვა სულის თვისე-
 ბაა, სული კი ის არის, რაც სიცოცხლეს გვანიჭებს; სიცოცხლე სი-
 კვადილი სრულდება. სიკვდილი გვაიულებს ზეცზე ვიფიქროთ, ზე-
 ცა დედამიწის თავზეა, დედამიწა იგივე არ გახლავთ, რაც ზღვა;
 ზღვაზე ქარიშხალი იცის; ქარიშხალი ხომალდებს ჩაძირავს; ხომალდებს
 გამოცდილი და ბრტყელ მესაქე ქირდება; ასეთი მესაქე მულამ კე-
 თილგონიერია; ახალგაზრდებს კი მოსხალი კეთილგონიერებაც არ გა-
 არინაო; ყმაწვილებმა მოხუცებებსა უნდა ისმინენ; მოხუცებს სი-
 მდიდრე უყვართ, სიმდიდრე კი ადამიანს მდიდარს ხდის; მდიდ-
 რი კაცი სხვაა, დარბი კი სხვა; დარბებს უჭირთ; გაჭირვება კი
 კანონს არად დაგიდევს; ის, ვინც კანონს არ იცავს, პირუტყვივით
 ცხოვრობს და გამოდის, რომ თქვენც, ჩემო ბატონო, კუპრის ქვაბ-
 ში ამოყოფთ თავს.

დონ ეუანი. უზადო მსჭელობაა, დღერთმანი,
 ს გ ა ნ ა რ ე ლ ი. თუ კი ისე თქვენს აზრს ადგინათ, მით უა-
 რესი თქვენივინ.

ბამონსვლა მისაბი

დონ კარლოსი, დონ ეუანი, სგანარელი

დონ კარლოსი. რა კარგია, რომ შეგვხვდით, დონ ეუანი!
 თქვენი პასუხის გაგება აქ უფრო მოსახერხებელია. მოგვხსენე-
 ბათ საქმის მოგვარება შე ვითავე. არც იმას დავამიღავთ, რომ
 შვიდობიან გარგივას ვესწარაფვი. კარგი იქნება, თუ თქვენც მხარს
 ამიბაბთ და ჩემს დას დაუბარუნდებით.

დონ ეუანი. (თავს იატუტუნებს) ვვალხა რომ მეც ამას
 ვაპირებდი, მაგრამ ზეცა წინ აღუდგა ჩემს განზრახვას. სწორედ
 ზემო შეგონებით ვიყავლე ზენ და ამიერიდან ვესწარაფვი სრული-
 ად გავერიოლ მიწირ კავშირებს. ყოველვე აჭქვენიური ამოიება
 და ვცდილობ მეკარი ცხოვრებით გამოვისიყოლ უგუნური ახალ-
 გაზრდობის ცოდებთ.

დონ კარლოსი. თქვენი გადაწყვეტილება ჩემს გეგმას უა-
 ხლოვდება; დღითი ბოძებულად მუდგულ ზეცის მიერ მითარტყულად
 კეთილი გზით სიარულის სურფლად განგმბტყიებთ.

დონ ეუანი. ცდებთ! თქვენმა დამაც ასეთი გადაწყვე-
 ტილება მიიღო. მონაწნად სურს აღიკვეციოს. როგორც ხედავთ,
 დღითიერი მადლი რომივცის ერთდროულად გავუხლდა.

დონ კარლოსი. მისი აღკვეცა საჭმეს ვერ უშველის. იტ-
 ვყვინ, ქალც და მისი ოჯახიც ქმარმა უარყო. ჩვენი ღირსების
 შევლა კი მაშინ მზებრხდება, როცა ერთად იცხოვრებთ.

დონ ეუანი. შეუძლებლბა მძიწოვა. განა მე არ ვიცენობ-
 ბდი ამაზე? აი, დღესაც რჩევას ვთხოვდი ღმერთს. მან თქვენს
 დაზე ფიქრთ კი ამიქაძალა, რადგან სულის დახსნა მხოლოდ მარ-
 ტობაშია შესაძლებელი.

დონ კარლოსი. ნუთუ გგონიათ, რომ ამ მონაწმბიხით ამი-
 რეთე გზაკვალს?

დონ ეუანი. ღვთის მორჩილება მაწეს ვალად.

დონ კარლოსი. და თქვენ ფიქრობთ რომ ეს საკმარისია?

დონ ეუანი. ასეთია ზეცის განჩინება.

დონ კარლოსი. ჩემი და დედათა მონასტრიდან გაიტაცეთ
 და ახლა უატარებოდ უნდა მიავლით?

დონ ეუანი. თუკი ასე. ყოველივე ღვთის ხელშია.

დონ კარლოსი. მერე და ჩემი ოჯახის შელახული ღირსე-
 ბა?

დონ ეუანი. ზეცას მოკითხეთ.

დონ კარლოსი. რა ამიორჩებთ „ზეცა-ზეცაო“?

დონ ეუანი. ზეცის ნებას ვერ გადავალ.

დონ კარლოსი. კმარა, დონ ეუანი. კარვად გავცინით. სა-
 მაგიტოროს სხვაგან გზავნიდით — აქ სამიხოს ადგილი არ არის, მა-
 გრამ იყოღეთ, მალე შეგვხვდებით.

დონ ეუანი. თქვენი ნებაა. მოგვხსენებთ, ლაჩართა რიცხვს
 არ ვეყოფენი და თუ დამპირდა დაწმასაც კარვად ვმხარობ. ახლა
 კი ამ ვიწროს და ბნელი ქუჩით ვუღვთისიყვე გავაშურებთ. დღერთია
 მოწმე, ორთაბრძოლა არ მსურს, მაგრამ თუ თავს დამტსმით ვნა-
 ხობთ, ვინ რას მოიგებს.

დონ კარლოსი. სწორი ბრძანებაა. ამა, თქვენ და ამა, მე.

ბამონსვლა გიმონთა

დონ ეუანი, სგანარელი

ს გ ა ნ ა რ ე ლ ი. ეს რა უდუნაურად აღაპარაკდით ჩემო ბატო-
 ნო! ამაზე უარესს გერ არაფერს მოვსწარმივარ. პატიონსებას ფვი-
 ცავ, გობდა ისიც ის ძველი დონ ეუანი დარჩენილიყოფით. სულ
 იმას ვოცენებობდი, იქნებ ერთ მშვენიერ დღეს გამოსწორება ელი-
 სროს მუთკი, ახლა კი იმედო ვადაშურეარა. არა მგონია, ზეცამ, რო-
 მელმაც აქამდე გითმინათ. ეს სიმბბბლვე შეგარჩინათ.

დონ ეუანი. კარგი, გეყოფო, ზეცა არც ისე გულაზროზა,
 შენ რომ გგონია. ასე რომ იყოს...

ბამონსვლა მისუთი

დონ ეუანი, სგანარელი, პირბაბიანი ქალის არღლით.

ს გ ა ნ ა რ ე ლ ი. (შეამჩნევს არღლილს) იმ ბატონო ჩემო,
 ეტყობა თვით ზეცას სურს თქვენთან საუბარი. ხედავთ მაყენც გა-
 ახალთა.

ქ რ ო ნ ი კ ა

ლონ ეუანი. თუ კი ზეცას ჩემთან საუბარი სურს, კეთილ ნებობს და გარკვევით ილაპარაკოს. უფრო კარგად გავუბავებ. აჩრდილი. ღონ ეუანს მხოლოდ წუთი არჩება იმისთვის, რომ ზეცას თავი შეავადეროს. და თუ კი ეს დრო ცოდავთა მოწინებებს არ დაუთმო, უცილობლად დაილაულება.

სგანარელი. გაიკეთ, ბატონო?
ლონ ეუანი. როგორ მიზედავს? მგონი, ხმა ვიცანი.
სგანარელი. ახა რას ამბობთ, ეს ხომ აჩრდილია. მიხვრამოხვრამე ეტუბოა.
ლონ ეუანი. აჩრდილი ხარ, მოჩვენება თუ ეშმაკი? — ზიკასუსე!

(აჩრდილი სიცილის სახეს იღებს, რომელსაც ხელში ცელი უჭერია).

სგანარელი. ო, მაღალო ზეცავ! ხედავთ როგორ იცვალასახე?

ლონ ეუანი. ნურას უკაცრავად. ნუ გგონია რომ შეუმწიდი, ჩემი დამწის წვერით გავსინჯავ უსულო გავიბა იმე სულიერ რამ.
(ღაშნს მოუქნეს, მგარამ აჩრდილი ქრება).

სგანარელი. ჩემი ბატონო ერწმუნეთ ამდენ გაურთხილებას და ცოდავთა მოწინაიეთ.

ლონ ეუანი. არა-მეთქი, რაც არ უნდა მოხდეს, ჩემს მორჩილებას ვერცინ იხილავს. აბა, მოუყევი.

ბავოსვალ მემქმსი

კომანდორის ქანდაკება, ღონ ეუანი, სგანარელი

ქანდაკება. შეწერლით ღონ ეუანი. გუშინ პირობა მოვეციოთ, რომ ჩემთან ივანშემედიო.

ლონ ეუანი. მასსოვს. გამიძებთ!

ქანდაკება. ხელი მიბოძეთ.

ლონ ეუანი. ინებეთ.

ქანდაკება. ღონ ეუანი. მხოლოდ საშინელი აღსასრული ბიწიერებაში ჩაფლული კაცის ხევიერ და ციური მაღლის უარყოფა ღლის რისხვას უხსნის გზას.

ლონ ეუანი. მაღალო ცაო! რა მემართება? უხილავი ცეცხლი მწვავს, აღი ედება მიედს სხეულს — ო, მეტის ატანა არ ძალიმის!

(ისმის მების ქუჩილი; თვალისმოპყრელი ელვა ეცემა ღონ ეუანს, მიწა პირს იხსნის და ნიქვის მას. იმ ადგილდან სადაც ღონ ეუანი გაუჩინარდა, ცეცხლის ენები ამოიზიდება).

სგანარელი. ო, ჩემი ჯამაგირი, ჩემი ჯამაგირი! ყველა მკაუფილია და ღონ ეუანის სიკვდილით: შეურაცხუფილი ზეცაც, გათფლი კანონები, ცთუებული ქალიშვილები, შერცხენილი ოჯახები, სახელგატეხილი შშობლები, გზასაცდენილი ცოლები, განარაბებულ კმრები, დაბა, დაბა, ყველა მკაუფილია, მხოლოდ მე არ გამიმართლა ბედმა. ამდენ წელი მხოლოდ იმეოთ ვიმსახურე, რომ ბოლის ჩემი ურწმუნო ბატონის საშინელი აღსასრულის მოწმე ვყოფილიყვი. ეს არის და ეს. ო, ჩემი ჯამაგირი, ჩემი ჯამაგირი!!!

უ ა რ დ

თბილისის თეატრებში ბანისნა აბალი თეატრალური საზონი:

● **ინგლისში**, ედიზურგის თეატრალურ ფესტივალზე დიდი წარმატების შემდეგ, რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო აკადემიურმა თეატრმა, 8 სექტემბერს წარმოადგინა პრემიერა — ა. გელმანის „ჩვენ, კემორე ხელისმომწერი“ (სიესის თარგმანი ეკუთვნის გ. გოგიაშვილს).
წარმოდგენა დადგა რეჟისორმა გ. ანთაძემ, მხატვა-

რია — შ. შველიძე, მუსიკალურად გააფორმა მ. კილასნიძემ.

სექტაკალიშ როლებს ასრულებდნენ საქართველოს სახალხო არტისტები ე. მაჩვავაძე, მ. თბილეთი, ვ. ნინიძე, დამსახურებული არტისტები: ვ. ხარაბაძე, ი. გიგოშვილი, ჯ. ღალანძე, მსახიობები: მ. მიქაბერიძე, ვ. ელიშვილი.

● **15 სექტემბერს** მარჯანიშვილის სახელობის სახელმწიფო აკადემიურმა თეატრმა მკურებელს უჩვენა ა. ჩხაიძის „შთამომავლობა“.

ბის დამსახურებული მოღვაწე გივი ზამთარაშვილი.

● **15 სექტემბერს** ზ. ფალიაშვილის სახელობის თბილისის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიურმა თეატრმა ტრადიციისამებრ წარმოადგინა ზ. ფალიაშვილის ოპერა „აბესალომ და ეთერი“.

● **1 სექტემბერს** ა. გრიბოედვის სახელობის სახელმწიფო დრამატულმა თეატრმა მკურებელს უჩვენა შექსპირის „ზაფხულის დამის სიზმარი“.

წარმოდგენა მოწაწილიობდნენ თეატრის ახალგაზრდა შემსრულებლები მ. თომაძე, ა. ზომერაძე, ე. გენაძე, ლ. კალმახელიძე, ა. ფილია, ნ. გელაშვილი. დირიჟორობდა ხელოვენ-

წინ ერთი თვის განმავლობაში საგასტროლოდ იმყოფებოდა ლენინგრადში, სადა წარმოადგინა თავისი საუკეთესო დადგმები: შექსპირის „ზაფხულის დამის სიზმარი“, გოკიის „უკანასკნელი“, ფადეევის „ახალგაზრდა გვარია“, არბუზოვის „მკაცრი თამაშობანი“, შუშინის „თვალსაზრისი“, საიმიონის „ბალახზე ფეხშოშვილი“, კოტეტიშვილის „სამოთხის ვაშლები“.